Danes likof v Šentilju

Verjeli ali ne... Danes popoldne se bomo zadnjič zbrali na prostovoljnem delu pri gradnji nove asfaltirane ceste od Velenja proti Šentilju.

Naše delo je spet kronano s pomembno delovno zmago. Prebivalcem iz Šentilja in okoliških zaselkov smo skupaj z njihovo pomočjo zgradili novo, sodobno cesto, ki jih bo hitreje povezala z mestnim središčem. Vsi, ki smo v tej akciji sodelovali, smo se po tolikih letih s hvaležnostjo oddolžili za njihov ogromni prispevek in žrtve v času narodnoosvobodilne vojne. Naša solidarna pomoč pa nas je še bolj združila in razdrla še zadnje razločnike.

Zdaj je delo opravljeno. To pa nam vsem skupaj vliva novega poguma, da se bomo še zbrali pri podobnih delovnih akcijah. S svojim deležem bomo prispevali, da bomo v občini skupaj odstranili še zadnje komunalne pomanjkljivosti, ki se lahko z združenimi delovnimi močmi lažje in hitreje uredijo. Najboljši dokaz za to je zgrajena cesta do Šentilja.

Danes, v petek popoldne, bomo ob asfaltiranem cestišču opravili še zadnja dela. Po končanem delu pa se bomo vsi skupaj zbrali v središču Šentilja (pri prosvetnem domu) in se spontano razveselili. Med nami ne bo nobenega, ki ne bi bil vesel in ponosen na opravljeno delo. Pri tem bomo pregnali iz svojih src še zadnjo trohico negodovanja, ki smo ga morda na začetku občutili pod kakršnimikoli vplivi. In ne nazadnje... Zdaj se bomo veseli spomnili tudi na pobudnike in organizatorje prostovoljnega dela, ki so ga zavoljo naših želja spet obudili.

V Šentilju bo danes popoldne veselja na pretek. To bo likof posebne vrste, ki smo ga deležni slaviti le v naši občini. Za ples in dobro razpoloženje bo skrbel instrumentalni ansambel »Šalej«. Igrala bo tudi rudarska godba. Hvaležni domačini bodo poskrbeli, da naša grla ne bodo suha in želodci prazni.

Današnji dan pa bo spet zapisan v anale uspehov in dosežkov, ki smo jih Velenjčani prispevali v povojni socialistični izgradnji.

ŠALEŠKI RUDAR

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VELENJE

1. avgust 1969 — Leto V. Št. 15. (98) Cena 0,30 dinarjev — Poštnina plačana v gotovini

Šoštanjčani, prispevajte zase!

Vedno boljši osebni in družbeni standard je neusahljiva želja posameznika in družbe. To je tudi gonilna sila za napredek, posebej še, če željam in hotenjem zavestno sledijo dejanja posameznika in družbe za ustvarjanje tistega, kar si želimo in kar vsak dan potrebujemo.

Premnogokrat gledamo standard v ozkih osebnih koristih in pri tem pozabljamo na širše družbene potrebe in koristi, to je na tisto, kar je potrebno ožji ali širši skupnosti, kar lahko koristimo vsi in kar prispeva na rast kulturnega in materialnega standarda, skupnosti občanov. To na kratko imenujemo kmunalno gospodarstvo kraja, naselja, mesta.

Vsak občan Šoštanja, kakor tudi redni ali občasni obiskovalec, lahko kaj hitro ugotovi pomemben napredek v komunalnem urejanju Šoštanja v zadnjem obdobju.

Po rekonstrukciji in asfaltiranju večine cest in ulic, se Šoštanjčani ne duše več v cestnem prahu. Obnovljena in na novo zgrajena kanalizacija za prebivalce Šoštanja in pogojuje nadaljno komunalno urejanje mesta. Obnovljena in modernizirana cestna razsvetljava v središču mesta ter ob glavnih cestah in ulicah je prav tako pomembna pridobitev.

Mesto Šoštanj ima precej zelenih površin. Obnovitev zelenic, zasaditev teh z lepotičnim drevjem, ureditev cvetličnih gredic, zasajenih s skrbno izbranim cvetjem in skrbna nega vsega tega, daje našemu mestu vse lepši izgled in vidno prispeva k boljšemu počutju stalnih prebivalcev ter rednih in občasnih obiskovalcev našega mesta.

Gotovo ne moremo prezreti tako pomembne pridobitve kot je letno kopališče, ki kljub velikim dimenzijam postaja v vročih poletnih dneh že premajhno. Še ena izmed zadnjih pridobitev, ki je Šoštanju v ponos, je novi gasilski dom.

V vse naštete investicije in urejevalna dela je bilo vloženih več sto milijonov starih dinarjev, ki so ga v glavnem prispevale delovne organizacije, največji delež pa termoelektrarna Šoštanj.

Z navedenimi pridobitvami pa še zdaleka nismo dosegli zadovoljivo komunalno ureditev mesta. Iz asanacijskega programa mesta, ki ga je naročila krajevna skupnost in s katerim so bili Šoštanjčani seznanjeni na zborih volivcev in občanov, lahko ugotovimo, da nas še čaka mnogo dela.

Ureditev in dokončanje kanalizacije, modernizacija še preostalih cest in ulic, dokončanje cestne razsvetljave, nadaljnje urejevanje zelenic, parkov, sprehajališč, izgradnja otroškega igrišča, parkirnih prostorov in še kaj, so naše nadaljnje potrebe in naloge. Vse to bo urejeno toliko prej, kolikor večji bo prispevek vsakega posameznika v kakršnikoli obliki, predvsem pa v delovnem prispevku.

Za večjo varnost in udobnost pešcev so že v teku dela za obnovitev in modernizacijo pločnikov ob glavnih cestah. Zastavljena so dela (deloma že opravljena s prostovoljnim delom) na urejevanju ploščadi pri novem gasilskem domu. V polnem razmahu so dela na rekonstrukciji in modernizaciji Koroške ceste in ceste Matije Gubca.

Svet krajevne skupnosti Šoštanj in družbeno-politične organizacije Šoštanja so se odločili za postavitev spomenika v naravni velikosti našemu rojaku, revolucionarju, partizanskemu pesniku, narodnemu heroju Karlu Destovniku—Kajuhu, kar bo izredno pomembna kulturna vrednota za Šoštanj.

Za vsa navedena dela pa zaenkrat ni na voljo dovolj finančnih sredstev. To dejstvo je narekovalo krajevni organizaciji SZDL in svetu krajevne skupnosti, da prebivalce Šoštanja in člane delovnih organizacij pridobe za sodelovanje v nadaljevanju delovne akcije, katere osnovni namen je: s prostovoljnim delom opraviti nekatera pripravljalna in vsa zaključna urejevalna dela pri navedenih objektih, ki so zdaj v izgradnji.

Prepričan sem, da bodo prebivalci Šoštanja in člani kolektivov delovnih organizacij znali pravilno ovrednotiti odločitev krajevnega odbora SZDL in sveta krajevne skupnosti in se kot doslej že večkrat zavestno vključili v delovno akcijo, s tem pa pripomogli k hitrejšemu urejevanju vsega kar je lahko v korist in ponos našemu mestu in njegovim prebivalcem.

Posebej še vabimo in pričakujemo zavesten odziv mladincev, ki naj se organizirano vključijo v delovno akcijo.

MARTIN PRIMOŽIČ,
predsednik krajevnega odbora SZDL Šoštanj

Večja proizvodnja - povečana storilnost

V prvih šestih mesecih letos so v velenjskem rudniku nakopali 1 milijon 577 tisoč 970 ton premoga, s čemer so presegli polletne planske naloge za 3 odstotke. V primerjavi s prvimi šestimi meseci lanskega leta je proizvodnja večja za skoraj 132.000 ton. Na večjo proizvodnjo je vplivala predvsem povečana storilnost, saj se je jamski učinek povečal za 6 odstotkov, deloma pa tudi zaradi povečanega števila zaposlenih.

Medtem ko s prodajo debelejših vrst premoga doslej ni bilo problemov, pa so težave s plasmajem drobnih vrst, deloma tudi zaradi zakasnitve remontnih del v termoelektrarni Šoštanj.

V letošnjem prvem polletju, kakih večjih problemov okrog proizvodnje v velenjskem rudniku lignita ni bilo. Čeprav so do konca junija zaposlili nekaj nove delovne sile, rudniku lignita Velenje še vedno manjkajo delavci za jamo, pa tudi za druge dejavnosti (elektrikarji, ključavničarji itd.).

Čeprav je letošnji plan rudnika lignita Velenje kar precej zahteven, pa kljub temu računajo, da ga bodo ne samo dosegli, pač pa presegli. V primerjavi z letom 1968 bo po sedanjih ocenah letošnja proizvodnja premoga večja za okrog 7 odstotkov. V drugem polletju, predvsem julija in avgusta, je že običajno manjše povpraševanje po premogu, večje povpraševanje pa je v zadnjih mesecih leta, vendar pa računajo kljub temu na nekolikor umerjenejšo rast proizvodnje kot v prvih šestih mesecih letos.

OBVESTILO BRALCEM

Zaradi dopustov v uredništvu, bomo v avgustu izdali samo eno številko našega časnika.

Uredništvo SR

ŠOŠTANJSKI GASILCI SO PROSLAVILI 90-LETNICO

NOV GASILSKI DOM POMEMBNA PRIDOBITEV ZA ŠOŠTANJ IN OKOLICO – ZGRADIL GA JE VELENJSKI VEGRAD V REKORDNEM ČASU

V nedeljo, 20. julija, je bilo v Šoštanju veliko gasilsko slavje. Proslavljali so 90-letnico prostovoljnega gasilskega društva Šoštanj - mesto in 100-letnico gasilstva na Slovenskem

Spomladi 1879. leta so ustanovili v Šoštanju gasilsko društvo in je to tudi najstarejše društvo v naši občini. V njem so na začetku sodelovali le Nemci, le en član je bil Slovenec, ki ga je imenoval občinski odbor. Zato so poveljevali v nemškem jeziku. Slovenci so se nekaj let kasneje vključili (1908. l.) v požarno varnost v Družmirju.

Po nalogu narodnega sveta v Šoštanju je 19. septembra 1918 pokojni Jakob Volk prevzel društveno imetje in reorganiziral društvo, ki se je odslej imenovalo **prostovoljno gasilsko društvo Šoštanj.** V društvo so se včlanili novi ljudje, ki so se vadili po slovenskih poveljih. Vse do leta 1941 je gasilsko društvo Šoštanj uspešno delalo. Kupili so novo gasilsko opremo, motorno brizgalno in tudi gasilski avtomobil. Leta 1924 so povečali in dogradili šoštanjski gasilski dom.

Gasilci pa so delovali tudi v narodnoosvobodilnem gibanju. Mnogi zavedni člani gasilskega društva Šoštanj in njihove družine je okupator pozaprl in odpeljal v taborišča. Življenje v času NOB pa so izgubili kot borci, talci ali interniranci Jože Bolha, Anton Čebul, Anton Movh, Ivan Pirečnik, Rudolf Ravljen, Jožef Rogelšek, Karl Šoln, Jožef Tekavc in Ivan Volk.

Na nedeljski slovesnosti pred novim gasilskim domom je tajnik gasilskega društva Šoštanj Miloš Volk v priložnostnem govoru med drugim dejal: »Naši člani so takoj ob osvoboditvi začeli sodelovati pri razoroževanju umikajoče se vojske ter pri skladiščenju orožja in municije. Organizator teh akcij je bil naš član, sekretar OF Šoštanj, Tone Movh, ki je pri neki eksploziji izgubil svoje življenje... Članstvo pa je tudi sicer vedno sodelovalo pri vseh prostovoljnih delovnih akcijah, predvsem pri obnavljanju porušenih krajev«.

Svoj govor je Miloš Volk nadaljeval: »Današnje slavje, 90 let uspešnega dela gasilskega društva Šoštanj, ki je združeno z novo zmago — novim gasilskim domom in gasilskim vozilom komnibusom — je dokaz več, da je skrb za požarno varnost in za varnost življenj ljudi, skrb naše družbene skupnosti. Brez pomoči celotne družbe novih pridobitev ne bi imeli, saj so one prispevek vseh delovnih ljudi naše doline.«

Za gasilski dom, ki ga je na nedeljskem slavju izročil svojemu namenu predsednik občinske skupščine Velenje Nestl Žgank, so prispevali sredstva — termoelektrarna (ta je bila pobudnik in je tudi prispevala največ sredstev), rudnik, tovarna gospodinjske opreme Gorenje, LIK, Polypex, tovarna usnja, kmetijska zadruga, kleparstvo vodovod, trgovski podjetji Zarja in Merkur, stanovanjsko podjetje Velenje, gostinsko podjetje Kajuhov dom, splošna zavarovalnica Sava, občinska skupščina Velenje in občinska gasilska zveza.

Nov gasilski dom je res velika pridobitev za Šoštanj in okolico. V njem so funkcionalno urejeni vsi potrebni prostori za nemoteno in uspešno delo gasilcev.

O razvoju in delu gasilskega društva je govoril M. Volk

Nestl Žgank ob začetku gasilske parade

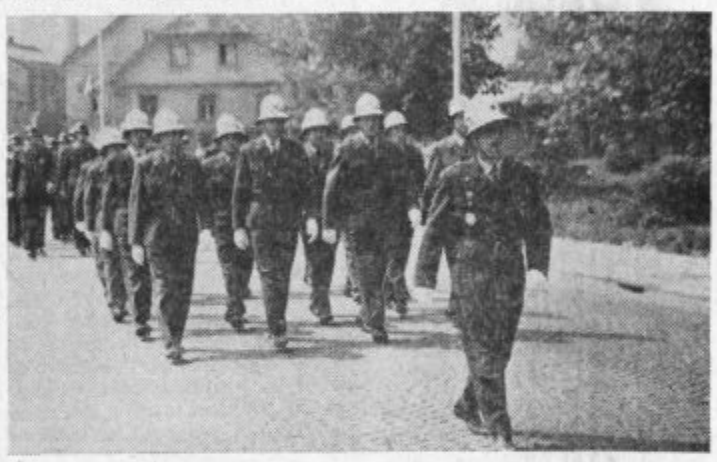

Častni ešalon strumnih gasilcev

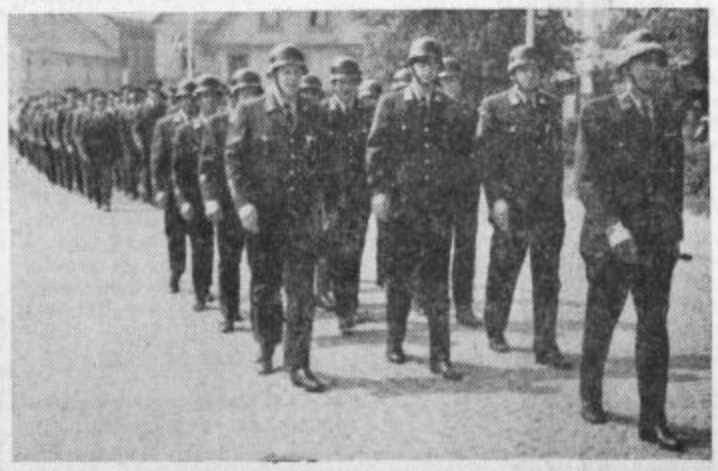

V sprevodu so sodelovali tudi gasilci iz avstrijskega mesta Spittal

Z OBISKA V RUDARSKEM ŠOLSKEM CENTRU

V novem šolskem letu že 900 učencev

Čez počitnice bodo dopolnili programe izobraževanja oziroma strokovnega usposabljanja ● Že prihodnje leto bo treba začeti s šolanjem kadrov za nove poklice ● Novi prostori za delavnice rudarskega šolskega centra Velenje

V Velenju so, kot je znano, poklicno rudasko šolo ustanovili doslej že trikrat, zadnjič leta 1958. Štiri leta pozneje so jo preimenovali v rudarski šolski center Velenje, ki združuje zdaj že 4 šole, in sicer tehnično srednjo šolo rudarske stroke ter poklicne šole za rudarje, elektrikarje in kovinarje. Zraven tega pa šolajo v rudarskem šolskem centru za potrebe velenjskega rudnika lignita še polkvalificirane delavce, jeseni pa bodo že četrtič organizirali šolo za instruktorje za lastne potrebe.

V novem šolskem letu 1969/1970 bo imel rudarski šolski center Velenje že 900 učencev, zraven njih pa bo zaposloval tudi okrog 650 drugih oseb, predavateljev, uslužbencev, instruktorjev in delavcev.

ČEDALJE VEČ MLADIH KOVINARJEV IN ELEKTRIKARJEV

Do leta 1967 so v rudarskem šolskem centru usposabljali mlade v pretežni meri za rudarski poklic. Elektrikarjev in kovinarjev je bilo do tedaj le za po en razred. Od leta 1967 naprej pa se število učencev v poklicnih šolah za elektrikarje in kovinarje nenehno veča, kar je spričo velikih potreb velenjskega gospodarstva po tem kadru tudi povsem razumljivo. Velike potrebe, zlasti še v Gorenju in na rudniku, so po elektrikarjih nasploh ter po kovinarjih — orodjarjih, rezkalcih, ključavničarjih splošnega tipa itd.

Čedalje več zahtev pa je, da naj bi začel rudarski šolski center Velenje usposabljati mlade tudi za druge poklice, predvsem na področju kemije in gradbeništva. Seveda za zdaj še manjka ustreznih programov in kadrov, vendar pa računajo, da bi v šolskem letu 1970/71 vendarle začeli s poklicnim usposabljanjem mladih na področju predelave plastičnih mas in elektrike — šibki tok.

Spričo dobro organiziranega programa izobraževanja, ki daje dobre rezultate tudi v praksi, se šola v rudarskem šolskem centru v Velenju tudi čedalje več mladih izven Saleške doline.

Rudarski šolski center Velenje bo letos sprejel 150 mladih fantov v poklicno rudarsko šolo. Prijav je bilo veliko, okrog 300, vendar pa podrobnejši zdravniški pregledi kažejo, da precej mladih fantov ne bo sposobnih za rudarski poklic (ukrivljena hrbtenica in druge bolezni). **Zato še sprejemajo prijave za poklicno šolo za rudarje.**

Za prva razreda poklicne elektrikarske in kovinarske šole, v katera pa bodo sprejeli po 90 učencev, je prijav dovolj.

Z novim šolskim letom bodo nastale spremembe v tehnični srednji šoli rudarske stroke, v katero bodo sprejemali odslej le tiste mlade fante, ki so končali poklicno rudarsko šolo, s tem ukrepom pa bodo skrajšali šolanje od petih na tri leta, v šolo bodo tudi sprejemali še štipendiste rudnikov Idrija in Mežica.

Sicer pa bodo čez počitnice v rudarskem šolskem centru v Velenju dopolnili programe izobraževanja, pravzaprav jih bodo uskladili z doseženo stopnjo tehnologije in organizacije dela. Kakršnokoli zaostajanje na tem področju bi se utegnilo v naslednjih letih krepko maščevati. Pri tem bodo, kot vselej doslej, pazili, da bo ustrezno zastopana tudi vzgoja oz. usposabljanje za samoupravno aktivnost.

NOVI PROSTORI ZA ELEKTRO DELAVNICO

Pred tremi leti so se v velenjskem rudarskem šolskem centru odločili, da bodo zraven praktičnega pouka učencev, podobno kot v jami, razvijali proizvodnjo v elektro in kovinarski delavnici, in sicer predvsem z namenom, da zagotovijo potrebna sredstva za delo in nadaljnji razvoj tega izobraževalnega zavoda. V stare prostore Gorenja so namestili stroje in ljudi. Medtem, ko so prvo leto ustvarili v delavnicah komaj 650.000 din realizacije, jo bodo letos že 20 milijonov din.

Lani so s pomočjo rudnika lignita povsem uredili jamo Škale. Jama Škale je zdaj izključno šolska jama, v kateri bodo letos nakopali že okrog 400.000 ton lignita. Zalog premoga je še za 7 do 8 let pri letni proizvodnji okrog 500.000 ton. V jami Škale se mladi fantje praktično usposabljajo za poklic, hkrati pa tudi že sami kopljejo premog.

Podobno kot so uredili jamo Škale, želijo urediti tudi elektro in kovinarsko delavnico. Ker so delavnice zdaj na stebru premoga, prostori pa so glede na obseg proizvodnje in stopnjo tehnolgoije že nefunkcionalni, so se odločili za novogradnjo prostorov za delavnice, in sicer v industrijski coni v Velenju. S tem bodo zagotovili sodobno organiziran pouk, mlade pa bodo kar najbolj pripravili za delo na novih strojih, ki jih je v tovarnah čedalje več. Na ta način se bodo močno izboljšali pogoji za praktično usposabljanje mladih elektrikarjev in kovinarjev za poklic.

Nove prostore za elektro in kovinarsko delavnico bodo začeli predvidoma graditi že avgusta letos, dograjeni pa naj bi bili prihodnje leto. Računajo na gradnjo hale s površino okrog 6.000 m², vendar v te prostore vseh delavnic ne bi mogli preseliti. Za to bi potrebovali še eno halo površine okrog 4.000 m². V novih prostorih naj bi se vrednost proizvodnje elektro in kovinarske delavnice povzpela že na 40 milijonov din, s tem pa bi zagotovili tudi sredstva za dejavnost šole ter za odplačilo obveznosti za najeta posojila. Letos je prvič prispevala nekaj denarja za financiranje teoretičnega dela usposabljanja tudi Republiška izobraževalna skupnost, kljub temu pa mora rudarski šolski center Velenje ustvariti tudi sam znatna sredstva, da poteka delo v skladu z načrti in povsem nemoteno.

Del denarja za postavitev prve nove hale bodo prispevale delovne organizacije in banka, seveda v obliki posojil, za pomoč pa bodo zaprosili tudi Republiško izobraževalno skupnost, saj se bo z dograditvijo novih prostorov še nadalje dvignila raven poklicnega usposabljanja mladih.

RŠC VELENJE SE ŽELI VKLJUČITI V MEDNARODNO DELITEV DELA

Dejavnost elektro in kovinarske delavnice rudarskega šolskega centra Velenje je dokaj razgibana. V okviru kovinarske delavnice deluje orodjarna s strojno obdelavo, kooperacijska proizvodnja, specialni ključavničarski oddelek, kjer izdelujejo peči za kruh in stiskalnice, ter oddelek za pouk »A« programa. V okviru elektro delavnice pa delujejo oddelki za instalacije, ta sodeluje z velenjskim SGP Vegrad, za izvenserijske transformatorje, za popravilo električnih strojev (za previjanje) in oddelek serijske proizvodnje, v katerem med drugim pripravljajo tudi komplete električne napeljave za izdelke Gorenje. Podobne komplete bodo začeli izdelovati tudi za domačo avtomobilsko industrijo, preko nje pa se želijo v tej proizvodnji v večji meri vključiti v mednarodno delitev dela.

Seveda pa se v rudarskem šolskem centru z dosečenimi uspehi v elektro in kovinarski delavnici ne zadovoljujejo. Nenehno iščejo možnosti za osvajanje novih proizvodov, predvsem takih, pri katerih bi prišla v poštev serijska proizvodnja.

RAZGIBANA IZVENŠOLSKA DEJAVNOST

Leta 1967 je RŠC dogradil telovadnice. S tem je bila dana tudi možnost za večji razmah izvenšolskih dejavnosti, ustvarjena pa je prilika, da se v telovadnicah v prostem času ukvarjajo s športom tudi drugi mladi.

Posebej je treba poudariti, da je v velenjskem rudarskem šolskem centru izvenšolska dejavnost mladih izredno razgibana. Mladinska godba ima 70 aktivnih članov, na šoli deluje šolsko športno društvo, v okviru Ljudske tehnike deluje modelarski krožek, v teku pa je tudi ustanovitev kulturnega društva, katerega prva sekcija bo, kot vse kaže, pevski zbor. Ob vsem tem pa velja omeniti tudi Mladinski klub.

Deset veselih dni za nagrajence KB Celje

Kreditna banka Celje je izžrebala izmed svojih vlagateljev vezanih vlog 20 nagrajencev in jih povabila na devetdnevno potovanje po Avstriji, ZR Nemčiji, Holandiji in Belgiji.

Organizacijo potovanja so zaupali Kompasu iz Celja, ki ga je po zaslugi šefa poslovalnice Leopolda Perca, vsestransko in skrbno pripravil. Nagrajence pa je spremljal tudi zastopnik celjske kreditne banke Peter Simoniti.

Potniki, lahko bi zapisali srečni nagrajenci, so bili z izletom zelo zadovoljni in bodo še naprej skrbno shranjevali svoje prihranke pri kreditni banki Celje in njenih podružnicah. Karel Kožuh, eden izmed nagrajencev in potnikov na 3.500 kilometrov dolgi poti, je o tem takole dejal: »Prepričan sem, da bo vsak izmed nas še nadalje izročal prihranke v varstvo celjske kreditne banke in bo za varčevanje pridobil še tiste omahljivce, ki mislijo, da je denar pri njih doma varneje spravljen, kakor v banki.«

Fotografije, ki so jih prinesli nagrajenci s seboj domov (štiri od njih tudi mi objavljamo), pa najbolj zgovorno pričajo o lepem potovanju, ki ga je za vlagatelje vezanih hranilnih vlog pripravila celjska kreditna banka. Takšno nagradno potovanje bo Kreditna banka Celje prirejala za svoje vlagatelje tudi v prihodnje.

Naši potniki pred eno največjih holandskih bank v Amsterdamu

SLOVENJEGRAŠKA KRONIKA

SEJA OBČINSKE KONFERENCE ZKS

O nalogah Zveze komunistov pri nadaljnjem razvoju samoupravljanja v delovnih organizacijah so razpravljali na nedavni seji občinske konference ZKS v Slovenjem Gradcu. Dogovorili so se, da bodo aktivi ZK v delovnih organizacijah hkrati z obravnavo sklepov in stališč zadnjih sej Centralnega komiteja ZKS tudi kritično ocenili stanje ter preučili samoupravne odnose in organiziranost samoupravljanja v delovnih organizacijah.

Na seji so za člana konference Zveze komunistov Slovenije za razdobje dveh let izvolili Slavka Grosa, sekretarja komiteja OK ZKS Slovenj Gradec.

UREJANJE IN ASFALTIRANJE GLAVNEGA TRGA

Te dni so začeli v Slovenjem Gradcu z urejanjem, modernizacijo in asfaltiranjem Glavnega trga. Dela, ki bodo veljala z asfaltiranjem vred okrog 1,300.000 din, izvaja mariborsko gradbeno podjetje INGRAD.

Modernizacija in asfaltiranje Glavnega trga v Slovenjem Gradcu pa bo terjala tudi obnovo oz. preureditev fasad nekaterih zgradb in sploh olepšavo središča Mislinjske doline.

SESTANKI SOCIALISTIČNE ZVEZE

V Mislinjski dolini se sestajajo vodstva krajevnih organizacij Socialistične zveze. Razpravljajo o programih dela. Izdelali jih bodo ob upoštevanju nekaterih pobud iz tez »Socialistična zveza danes« in nalog, ki so najbolj pereče na posameznem področju. Predvsem si bodo prizadevali v naslednjem razdobju poživiti delo društev in društvenih organizacij, utrjevali bodo krajevno samoupravo občanov in skušali hitreje razreševati probleme, ki tarejo posamezna področja. Na sestankih krajevnih organizacij SZDL v okolici pa razpravljajo tudi o predlogih za uvedbo pokojninskega zavarovanja kmetijskih proizvajalcev.

NOVI LANI SVETOV IN KOMISIJ

Tudi v Slovenjem Gradcu so že imenovali nove člane svetov in komisij. V svetih in komisijah bo delalo 135 občanov, občinska skupščina pa bo, ko bo dopolnjen statut, prenesla na te organe precej več nalog oz. pristojnosti, kot jih imajo zdaj.

POROŠTVO UMETNOSTNI GALERIJI

Slovenjegraška občinska skupščina je na zadnji seji po precej dolgi in izredno razgibani razpravi sklenila, da bo izdala poroštvo Umetnostni galeriji Slovenj Gradec za najetje posojila 950.000 din za plačilo obveznosti v zvezi z gradnjo obeh etaž novega Umetnostnega paviljona in za potrebna nadaljnja dela, vendar pod pogojem, da bo Umetnostna galerija sama odplačevala celotno posojilo. V kolikor zakasni plačilo anuitet, postane lastnik obeh etaž Umetnostnega paviljona skupščina občine Slovenj Gradec.

ANALIZA PRISPEVKOV IN DAVKOV

Odbornikom skupščine občine Slovenj Gradec je bila te dni predložena obširna analiza o prispevkih in davkih za leto 1968. Davčna uprava, ki je pripravila analizo, je skušala novoizvoljene odbornike občinske skupščine seznaniti tako z viri dohodkov občinskega proračuna kot z obveznostmi občanov, hkrati pa prikazati tudi probleme, ki se porajajo v zvezi s plačevanjem prispevkov in davkov.

ZA ZAMUDNIKE — KAZEN

Lani so odmerili v Slovenjem Gradcu prispevek iz skupnega dohodka 126 občanom, letos pa 60. Vendar davčna uprava ugotavlja, da je še precej takih, ki niso vložili napovedi za odmero prispevka iz skupnega dohodka. Te bodo zdaj ponovno pozvali, da vložijo prijave, vse zamudnike pa bodo — kar je povsem razumljivo — predlagali v kaznovanje sodniku za prekrške.

PREMALO DENARJA

Za reševanje stanovanjske problematike udeležencev NOV bodo v občini Slovenj Gradec prejeli iz republiškega sklada le 1,400.000 din, ali le četrtino potrebnega denarja za rešitev stanovanjske problematike 280 borcev NOV. Zato bodo morale tudi še v prihodnje sodelovati pri reševanju stanovanjske problematike udeležencev NOV delovne organizacije in občinska skupščina.

V Šmartnem bi rabili boljšo trgovino

Trgovsko podjetje Merx iz Celja ima v Šmartnem ob Paki sicer dve trgovini, a obe ne ustrezata več sodobnim zahtevam naših potrošnikov. Nujno bi bilo, da bi trgovsko podjetje Merx zgradilo novo, moderno trgovsko poslopje, ki bi ustrezalo vsem zahtevam današnjega časa. Kar se sedaj dogaja ob sobotah in dnevih pred prazniki, sploh ni mogoče opisati. V trgovini za živila je taka gneča, da komaj zlezeš skozi na prosto. Pa kakšen »svež« zrak! Ali je res potreben tak direndaj, takšno nezadovoljstvo potrošnikov in nervoza ter prekomerna obremenitev trgovskih uslužbencev. Reči moramo, da storijo ti vse, da se trgovina odvija kolikor toliko normalno, toda več kot to storiti ne morejo.

Zakaj bi Merx ne sezidal nove stavbe? Če je to podjetje lahko ugodilo željam ostalih krajev Savinjske doline, bi to lahko storilo tudi v Šmartnem ob Paki. Da bi bila pri nas premajhna kupna moč, ne bo odgovarjalo, posebno še, ko vemo, kako se odvija promet v naših trgovinah. Upamo in smo trdno prepričani, da bi se z dobro voljo lahko potrebe uresničile.

Z. K.

Značilni holandski mlini na veter služijo le še v turistične namene

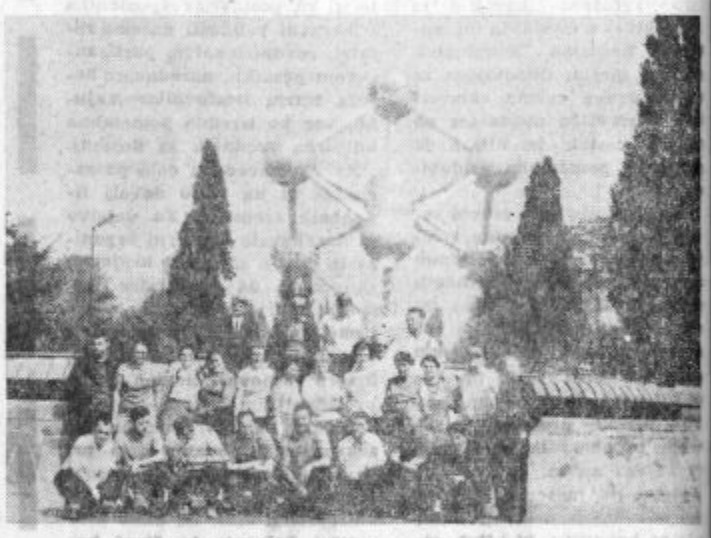

Pred znamenitim Atomiumom v Bruxellesu

Urejajo nov železniški tir

Zadnje čase se promet na postaji v Šmartnem ob Paki veča. »Oljka« v Šmartnem ob Paki odpošilja znani tuf v razne kraje naše domovine. Tega namreč rabijo cementarne čimveč, zato je razrešitev nujno potrebna. Dnevno ga odpošljejo po 20 do 25 vagonov, pa tudi težki kamioni prevažajo težki tuf.

Ker pa za več vagonov ni prostora, bodo zato v kratkem uredili nov tir, ki je nujno potreben, da se bo potrebni material odpremljal ob pravem času.. Poleg tega pa bo kmalu začela obratovati moderna hidrirnica pri apnenici v Podgori pri Šmartnem ob Paki.

Z. K.

Konec črnogradnjam

V Velenjski občini bodo uvedli doslednost pri gradnjah – Urbanistični red bo za vse graditelje enak – Nikomur ne bodo popuščali

Živimo v urejeni občini in okolju, kjer si ne more vsak občan po svoje umišljati in graditi tako kot bi mu najbolje ustrezalo. Za to veljajo tudi zakonski predpisi, ki urejajo odnose na področju gradenj, bodisi zasebnih družinskih hiš ali pa tudi večjih investicijskih objektov.

Navzlic temu pa je v zadnjih letih vedno več nedovoljenih gradenj, samovoljnega spreminjanja lokacijskih pogojev in odstopanj od potrjene investicijske tehniške dokumentacije. Največji problem pa predstavljajo še vedno črnograditelji. Teh imajo trenutno na občini zapisanih na posebnem seznamu blizu 70. Tolikšno število nedovoljenih gradenj povzroča že resne težave organom, ki so odgovorni za uveljavljanje urbanističnih predpisov. Zato ni naključje, da so se te dni sestali v Velenju predsednik občinske skupščine, načelnik oddelka za gospodarstvo in finance, urbanistični in gradbeni inšpektor, predsednik sveta za urbanizem in komunalne zadeve, predsednik sklada za komunalno dejavnost ter pristojni referenti pri občinski upravi in se pogovorili o tistih urbanističnih in gradbenih vprašanjih, ki so pereči v naši občini. Bili so mnenja, da v občini ne bodo več popuščali nedovoljenim graditeljem. Ugotovili so tudi, da je premalo površin namenjenih za gradnjo družinskih hiš. Zato bodo v velenjski občini poiskali ustrezne zazidalne površine in izdelali potrebne zazidalne načrte. Pomanjkljivosti na področju urbanizacije pogojuje tudi to, ker v občini nimamo urbanističnega načrta, ki bi dolgoročneje načrtoval razvoj občine Velenje.

Črnograditelji izsiljujejo z nedovoljeno gradnjo in mislijo, da jim nihče ne bo odstranil že zgrajeno hišo ali dozidek, če zanjo niso imeli potrebnih gradbenih dovoljenj. Nobenemu ne bodo več popuščali in bodo dosledno uvajali gradbeni red. Če bo potrebno bodo nedovoljeno gradnjo tudi porušili.

Na sestanku so se domenili za naslednja stališča, ki jih bodo inšpekcijske službe in občinski upravni organi dosledno izvajali:

● Tiste črnograditelje, ki so najbolj kršili uveljavljena urbanistična pravila, bodo predali v upravni postopek in zgrajeno poslopje porušili. Ostale črnogradnje bodo po možnosti legalizirali. V bodoče pa bodo porušili vsako črnogradnjo, ki se bo na novo pojavila v velenjski občini.

● V zazidalnih naseljih, kjer so še vmesne proste gradbene parcele, bodo izdajali gradbena dovoljenja graditeljem, ki bodo izpolnjevali pogoje, predpisane s strani upravnih organov in urbanistov

● Načeloma so tudi sklenili, da investitorjem, ki se niso pri graditvi držali potrjenega načrta in izdanega gradbenega dovoljenja, ne bodo izdali uporabnega dovoljenja in objekt ne bo tehnično prevzet.

● Gradnja različnih pomožnih objektov (razen družinskih hiš) je na eksploatacijskem področju RLV možna, če graditelj podpiše reverz.

Skupaj s krajevno skupnostjo Šoštanj bodo določili lokacijo, kjer bo možno postaviti montažne garaže. Za Šoštanj pa bodo morali izdelati celotni zazidalni načrt.

GORENJE POVEČUJE IZVOZ

Lani so iz tovarne gospodinjske opreme Gorenje Velenje izvozili na tuja tržišča za 1,5 milijona dolarjev, letos bodo za 3 milijone dolarjev, prihodnje leto pa bo izvoz, kot računajo, že dosegel vrednost 5 milijonov dolarjev ● Izdelki Gorenja tudi v Libiji, na Cipru in v Hong Kongu.

Iz tovrane gospodinjske opreme Gorenje so lani odposlali za 1,5 milijona dolarjev izdelkov, letos pa jih bodo že kar enkrat več. Do konca junija so izvozili za blizu 1,3 milijona dolarjev izdelkov, ha večji obseg izvoza pa računajo v drugem polletju, ko bodo poslali na tuja tržišča tudi večje količine hladilnikov.

Izdelke velenjske tovarne gospodinjske opreme Gorenje prodajajo zdaj že v Zahodni Nemčiji, Avstriji, Libiji, na Cipru, Hongkongu, Madžarskem in v Sovjetski zvezi. Posebej omembe vreden je izvoz električnih šedilnikov v Zahodno Nemčijo, pralnih strojev in hladilnikov v Avstrijo ter plinskih štedilnikov v Sovjetsko zvezo.

Do konca leta bodo izvozili večje količine hladilnikov v Avstrijo, znano pa je že, da so izdelki Gorenja, točneje električni štedilniki, v katalogih velikih trgovskih hiš Neckermann in Quelle v Zahodni Nemčiji. Električne štedilnike, izdelane v Velenju, pa je mogoče kupiti tudi v vseh 4 velikih koncernih veleblagovnic v Zahodni Nemčiji. Ker so izdelke prilagodili okusu in željam potrošnikov in ker so tudi sicer proizvodnjo podredili v Zahodni Nemčiji veljavnim normam, uspejo izvoziti dokajšnje količine hladilnikov. Samo letos bo v Zahodni Nemčiji naprodaj kar 30.000 električnih štedilnikov, izdelanih v Gorenju.

V Sovjetsko zvezo je velenjska tovarna gospodinjske opreme Gorenje izvažala doslej plinske štedilnike. Z izvozom so uspeli predvsem zato, ker so pri proizvodnji povsem upoštevali tamkajšnje standarde za tovrstne izdelke. V tem letu bodo v Sovjetsko zvezo izvozili že 40.000 plinskih štedilnikov, v zadnjem trimesečju letos pa računajo, da bodo začeli izvažati v Sovjetsko zvezo tudi že električne štedilnike.

Pralni stroji, izdelani v Gorenju, se bodo letos prvič pojavili v Hong Kongu. Sicer pa si v Velenju prizadevajo, da bi izvoz izdelkov še naprej povečali in s kvalitetnimi gospodinjskimi stroji osvajali nova tržišča. Tako računajo, da bodo do konca leta odpremili prve električne štedilnike za kupce v Franciji in v državah Beneluxa, zraven tega pa računajo še na izvoz hladilnikov na nekatera izredno zahtevna tržišča, med drugimi tudi v ZDA.

Vsa ta prizadevanja so povsem razumljiva, saj računajo v Tovarni gospodinjske opreme Gorenje v Velenju, da bodo leta 1970 dosegli izvoz v vrednosti blizu 5 milijonov dolarjev. V primerjavi z letošnjim letom želijo torej povečati izvoz kar za dve trejini.

(ma)

Hmeljarji se bodo zbrali v Braslovčah

Letos bodo 7. dan hmeljarjev proslavljali 9. avgusta v Žalcu in 10. avgusta v Braslovčah. Veliko hmeljsko prireditev pripravljata poslovno združenje Styria in turistično društvo Braslovče. Praznovanje pa bo letos imelo še poseben pomen, saj se bodo po končanem XIX. kongresu EHB, ki bo letos v Ljubljani, zbrali na tradicionalni prireditvi predstavniki vseh evropskih hmeljarskih področij.

V soboto, 9. avgusta popoldne, bo ogled doline s terase Hmezad. Udeleženci pa si bodo lahko ogledali dolino zelenega zlata tudi z višav, saj bodo z letališča v Levcu vzletala letala. Ob 20. uri bo v hmeljarskem domu v Žalcu proslava s proglasitvijo hmeljarskega starešine, podelitvijo priznanj zaslužnim hmeljarjem, izbrali pa bodo tudi hmeljarsko princeso.

V nedeljo zjutraj pa bodo vabile na prireditev godbe na pihala. Ob 9.30 bo v Braslovčah promenadni koncert, ob 10. uri pa odhod povorke s starešino in najlepšimi dekleti izpred žalskega Hmezada v Braslovče. Ob 11. uri bo kolona hmeljarjev prispela v trg Braslovče, kjer bo na prireditvenem prostoru svečana predaja starešinstva. Starešina in najlepša dekleta, ki so se potegovala za naslov hmeljarske princese, bodo imeli kosilo ob braslovškem jezeru. Sprejem članov evropskega hmeljarskega kongresa bo na prireditvenem prostoru ob 14. uri. Zatem pa bo krenila skozi trg na prireditveni prostor povorka s prikazi iz hmeljarstva. Tu bo govoril hmeljarski starešina, proglasili bodo hmeljsko princeso in podelili nagrade. Najboljši prikaz prejme nagrado 500 din, sledijo pa še nagrade po 350, 150 din in tri po 100 dinarjev.

Lani je bil hmeljski starešina August Podgoršek, doma iz Rečice

Vaš obveščevalec

ŠALEŠKI RUDAR

DIALOGI MED PROIZVAJALCI GOSPODINJSKE OPREME IN ZVEZNIM SEKRETARIATOM ZA ZUNANJO TRGOVINO

So prizadevanja za napredek »privilegij« Gorenja?

V Šaleškem rudarju smo 2. julija letos pisali o nekaterih slabostih v našem zunanjetrgovinskem poslovanju oz. o odločitvah zveznega sekretariata za zunanjo trgovino.

Predstavniki velenjske tovarne gospodinjske opreme Gorenje so želeli s tem opozoriti javnost na nepravilnosti, zlasti še na povsem nepotrebno zapravljanje deviz in na privilegiran položaj posameznih proizvajalcev gospodinjske opreme pri nas, vendar predvsem z namenom, da se pospeši reševanje problemov, ki se pojavljajo, oziroma odpravo nepravilnosti.

Povsem nepričakovano pa smo zdaj priče dokaj razgibanemu dialogu med proizvajalci gospodinjske opreme in zveznim sekretariatom, pri čemer pa ne moremo mimo ugotovitve, da smo v zadnjih dneh prebrali — sicer je neverjetno — vrsto neresničnih in izmišljenih izjav ter trditev na račun TGO Gorenje Velenje.

GORENJE JE OPOZORILO NA UVOZ PRALNIH STROJEV PRAVOČASNO

Predstavniki zveznega sekretariata za zunanjo trgovino so izjavili novinarjem, da skopskima podjetjema Interimpex in Stokopromet niso izdali dovoljenj za uvoz pralnih strojev znamke »Candy« iz Italije. Izjavili so, da bodo inšpekcijski organi pregledali poslovanje in skušali ugotoviti, če je res prišlo do nedovoljnega uvoza pralnih strojev.

TGO Gorenje Velenje je sekretariat že pred časom opozorila, da bosta skopski podjetji Interimpex in Stokopromet uvozili 13.700 pralnih strojev. Vendar takrat, ko je bil še čas za ukrepanje, ni nihče ukrepal. Kako učinkovito bo lahko ukrepanje zdaj, ko je vseh 13.700 pralnih strojev že v Jugoslaviji, je vprašanje.

Po podatkih, s katerimi razpolagajo v Gorenju, pa bomo že v kratkem uvozili nadaljnjih 30.000 pralnih strojev, spet iz Italije. Glavna uvoznika bosta tudi v tem primeru skopski podjetji Interimpex in Stokopromet.

ZAKAJ UVAŽAMO PRALNE STROJE?

V TGO Gorenje Velenje poudarjajo, da bi razumeli, če bi šlo v obeh primerih za intervencijski uvoz pralnih strojev. Se pravi, če kvaliteta doma izdelanih pralnih strojev ne bi ustrezala, če ne bi bilo zadostnega izbora, oziroma če bi bile previsoke cene. Nasprotno pa je mogoče ugotavljati, da pralni stroji iz uvoza niso namenjeni za intervencijo na jugoslovanskem tržišču. So dražji kot domači, slabše je organizirana servisna služba, niso pa niti prilagojeni zahtevam jugoslovanskih standardov (JUS) za tovrstne izdelke. Se pravi, da pralnih strojev, takšnih kot so, niti ne bi mogli uvažati. Na to pomanjkljivost je Gorenje že pred časom opozorilo pristojne zvezne organe, vendar poteka uvoz še naprej po starem.

V TGO Gorenje Velenje so morali prilagoditi konstrukcijo in izvedbo pralnih strojev, ki jih izvažamo na tuja tržišča, tam veljavnim predpisom!

DIALOG OBOD — GORENJE

22. in 24. julija so prišla iz Titograda poročila o obtožbah na račun Gorenja, ki so jih izrekli predstavniki tovarne OBOD in črnogorskega izvršnega sveta.

V skupščini Črne gore je bilo 22. julija med razpravo o dozdevnem sporu med cetinjskim OBODOM in velenjskim Gorenjem poudarjeno, da je posel, ki ga je sklenila cetinjska tovarna s kupci iz Madžarske, pri čemer naj bi šlo celo za ekonomsko tehnično sodelovanje in kooperacijo, zelo koristen. V Velenju in v Rade Končarju v Zagrebu pa so mnenja o koristnosti tega posla povsem drugačna. Po njihovem mnenju OBOD ne bi uspel skleniti pogodbe, če se ne bi poslužil nelojalnega nastopa, o čemer smo pisali že 2. julija.

Predstavniki Oboda so izjavili, da so želeli iz Italije uvažati le dele za pralne stroje (komisiji proizvajalcev gospodinjskih strojev pri Zvezni gospodarski zbornici je bila predložena zahteva za odobritev uvoza **30.000 pralnih strojev**), istočasno pa so zatrdili, da uvaža Gorenje iz Italije precej hladilnikov, in sicer na nedovoljen način.

Zvezna devizna in finančna inšpekcija, ki sta pred nedavnim pregledali poslovanje Gorenja prav na zahtevo tovarne OBOD iz Cetinja, nepravilnosti nista ugotovili. Po izjavi predstavnikov tovarne velenjsko Gorenje ni nikdar uvažalo kompletnih hladilnikov, zaradi prekasne dobave opreme iz uvoza pa je bilo letos prisiljeno uvoziti nekatere dele za 7.500 hladilnikov.

Nova tovarna hladilnikov v Velenju obratuje sedaj še povsem normalno, v hladilnikih Gorenje pa je precej manj sestavnih delov iz uvoza, kot v hladilnikih drugih jugoslovanskih proizvajalcev.

Vrsta nepreverjenih, pa tudi neresničnih trditev in izjav, je bila podana tudi 24. julija na tiskovni konferenci, ki jo je pripravil urad za informacije Izvršnega sveta Črne gore. Na konferenci je generalni direktor elektroindustrije OBOD, Drago Jovović zanikal, da bi OBOD uvažal pralne stroje, da bi jih uvažal na Madžarsko, pač pa jih bo uvažal za potrebe (!) jugoslovanskega tržišča. Kooperacija z Madžari pa temelji na izmenjavi delov; letno bo dosegla vrednost 4 milijone dolarjev, iz Madžarske pa bo OBOD uvažal elektromotorje.

Na tej konferenci je Jovović med drugim tudi izjavil, da dobiva Gorenje surovino za plastične dele hladilnikov iz uvoza oz. celo dele iz uvoza, OBOD pa ima težave zaradi nekvalitetne surovine iz zagrebške tovarne OKI. Ta navedba je najbolj zgovoren dokaz, kako nepreverjene in izmišljene so trditve cetinjske tovarne OBOD na račun Gorenja. Tudi velenjsko tovarno oskrbuje s surovino za izdelavo plastičnih delov za hladilnike zagrebška tovarna OKI, vprašanje pa je, kako je organizirana proizvodnja oz. tehnologija. V Velenju so s kakovostjo surovine iz zagrebške tovarne OKI zadovoljni!

GORENJE JE RAZVILO ŠIROKO MREŽO KOOPERANTOV

Ni odveč poudariti, da je uspelo Gorenju doseči tak razmah proizvodnje in osvajanja novih izdelkov tudi zategadelj, ker je razvil po vsej Jugoslaviji široko mrežo kooperantov. Sestavne dele za izdelke Gorenje proizvajajo zdaj že v okrog 80 tovarnah v Jugoslaviji, ki skupaj z Gorenjem zaposlujejo okrog 15.000 delavcev. Skoraj vse dele za pralne stroje Gorenje izdelamo v Jugoslaviji sami! Izdelki so izredno kvalitetni, zato se resnično pojavlja vprašanje smotrnosti uvoza sestavnih delov, npr. za pralne stroje, če ustrezajo cene domačih proizvajalcev, zadovoljiva je kvaliteta, ob povečanih serijah pa bi lahko znižali tudi cene.

Mimogrede naj samo zapišemo, da Gorenje izvaža pralne stroje tudi na tuja tržišča in da izvoz le-teh iz leta v leto povečuje. To je tudi dokaz kvalitete, ki si je pridobila na zahtevnih zahodnih tržiščih sloves.

OBETAJO SE TEŽAVE PRI OSKRBI S PLOČEVINO

Istočasno, ko na veliko zapravljamo devize za uvoz pralnih strojev, čeprav za to ni potreb, pa manjka deviz za nakup reprodukcijskega materiala! V TGO Gorenje v Velenju izražajo bojazen, da se utegne dogoditi, da bo zadnje mesece v letu zmanjkalo pločevine za proizvodnjo štedilnikov, pralnih strojev in hladilnikov. To pločevino Gorenje uvaža. Devize za uvoz te pločevine za potrebe Gorenja je dobila Železarna Skopje, vendar z dobavami kasni, zadnje čase pa izdaja kupcem potrdila, da sama tovrstne pločevine nima in da dovoljuje uvoz.

Devizna sredstva, namenjena za uvoz pločevine, so se torej v skopski Železarni »izgubila«. Porabniki pločevine zdaj iščejo devize za nakup pločevine, čeprav so bile devize za to enkrat že dodeljene. Vprašanje je, če jih bo sploh mogoče dobiti.

Tovarni gospodinjske opreme Gorenje Velenje manjka za letošnjo proizvodnjo okrog 6.600 ton pločevine, v Gorenju že sedaj nimajo celotnega asortimana, na uvoz pa je treba čakati najmanj 4 mesece, utegne resno ogroziti prizadevanje tega 2.200-članskega delovnega kolektiva, da doseže letos rekordno vrednost proizvodnje blizu 700 milijonov din. Te težave, če bi do njih prišlo, pa ne bodo občutili samo v Gorenju, pač pa tudi v vseh tistih delovnih organizacijah, ki z Gorenjem proizvodno sodelujejo.

GORENJE NI BILO NIKDAR V PRIVILIGIRANEM POLOŽAJU

V cetinjski tovarni OBOD so izjavili, da je bila v priviligiranem položaju TGO Gorenje Velenje. Ni treba posebej poudarjati, da v Velenju to trditev odločno zanikajo! Ob tem se nehote vsiljuje misel, če si morda v Cetinju prizadevanja za napredek ne predstavljajo za »priviligiran položaj«.

Glavni direktor tovarne gospodinjske opreme Gorenje Velenje, Ivan Atelšek, je po vseh teh dialogih mnenja, da bi bilo verjetno najbolj prav, ko bi se posamezne delovne skupnosti bolj zavzemale za sodelovanje med proizvajalci gospodinjske opreme pri nas, predvsem še kar zadeva proizvodnjo in nastop na tržišču, kot pa da iščejo poti, da si na svojstven in splošno družbeno negospodaren način izboljšujejo trenutni položaj, oziroma zagotavljajo nadaljnji razvoj.

V velenjski tovarni gospodinjske opreme Gorenje so za zdravo tekmo med proizvajalci gospodinjske opreme pri nas, vendar za tako, ki bo težila za napredkom.

NA VRTU HOTELA KAJUHOV DOM
v Šoštanju

Vsak večer od 17. ure dalje

PLESNA IN ZABAVNA GLASBA

Igrajo Quiz Combo s pevko Marijo iz Poljske
Vabi kolektiv hotela Kajuhov dom Šoštanj

V ŠOŠTANJU VELIKO GASILSKO SLAVJE

Devetdeset let delovanja nekega društva je brez dvoma kronano z večjimi ali manjšimi dosežki. Za prostovoljno gasilsko društvo Šoštanj lahko trdimo, da je v devetem desetletju doseglo zavidljive uspehe. Šoštanjski gasilci so požrtvovalno sodelovali pri gašenju mnogih požarov, sodelovali pa so tudi pri elementarnih nesrečah.

Zato so v nedeljo, 20. julija, v Šoštanju slovesno proslavili 90-letni jubilej in hkrati tudi 100-letnico gasilstva na Slovenskem.

Naš reporter je na velikem gasilskem slavju v Šoštanju zabeležil naslednji fotoreportažni zapis:

Komanda parade — IVAN OJSTRŠEK, FRANC PEČEČNIK in TINE TURK

Zbrane je pozdravil član predsedstva gasilske zveze Slovenije VILI ŠPAT

Na slavnostni tribuni so se zbrali številni gosti: republiški poslanec LOJZE NAPOTNIK, predsednik velenjske skupščine NESTL ŽGANK in mnogi gasilski funkcionarji

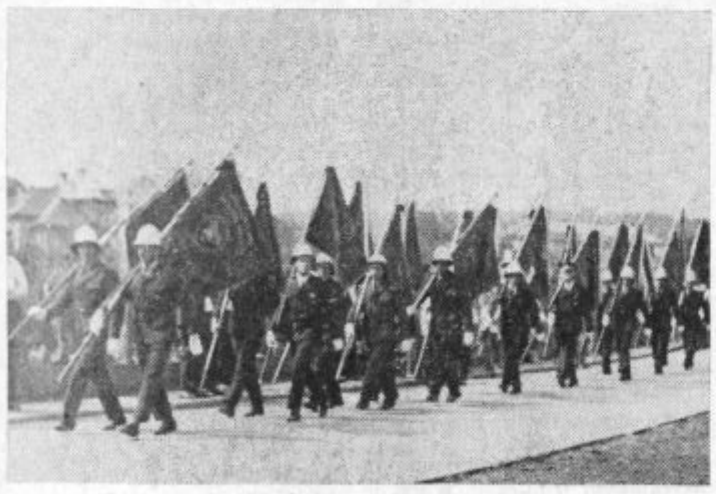

Gasilski prapori

Po mestnih ulicah je krenila gasilska parada

V gasilskih vrstah so tudi dekleta

Kolona dvajsetih vozil

V paradi so sodelovali tudi pionirji

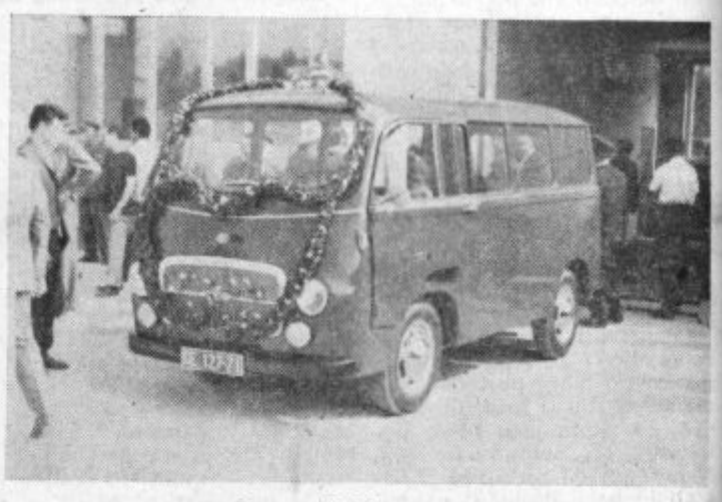

Nov gasilski avtomobil

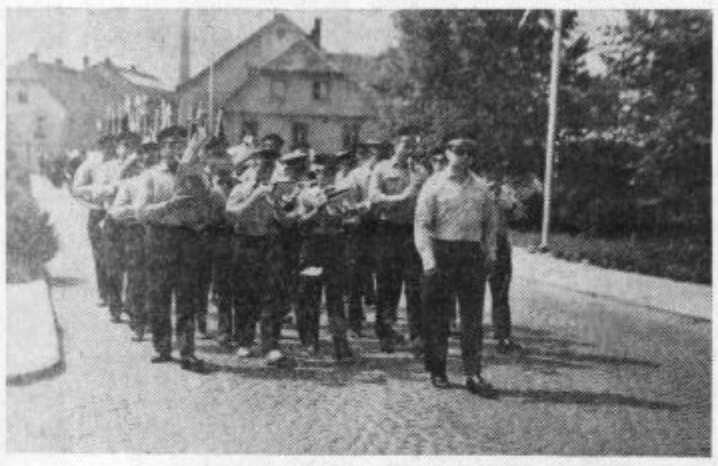

Godba »Zarja« iz Šoštanja

Na Trgu svobode se je zbralo blizu 500 gasilcev

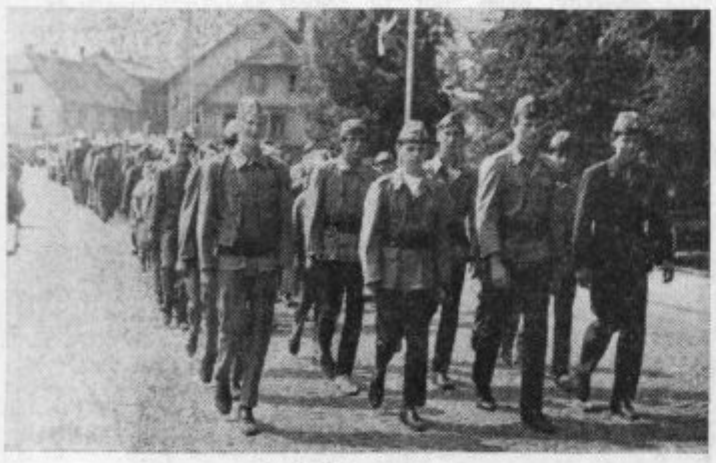

Gasilski naraščaj

SLOVO PRED STARIM GASILSKIM DOMOM V ŠOŠTANJU

LIK in STIX pod skupno streho

V ponedeljek, 28. julija, so člani delovnih skupnosti iz lesnoindustrijskega kombinata Šoštanj in velenjskega podjetja za izdelavo pohištva STIX na referendumu odločili, da se bosta obe podjetji s 1. septembrom združili.

V lesnoindustrijskem kombinatu je od 207 glasovalcev bilo proti združitvi le 8 članov kolektiva, dočim pa je bilo v Stixu vseh 88 članov za združitev.

Združitev so v obeh podjetjih že dalj časa pripravljali in prišli do spoznanja, da bodo s skupnimi močmi hitreje napredovali. Njihovo odločitev pa so pogojevala prizadevanja tovarne gospodinjske opreme Gorenje, ki hoče izdelovati kompletno kuhinjsko opremo. Sedanje zmogljivosti Stixa pa tem zahtevam ne ustrezajo in je bilo potrebno razmišljati o gradnji takšne tovarne, ki bi zagotovila večjo proizvodnjo.

Zdaj ko sta se obe lesno predelovalni podjetji v Šaleški dolini odločili za združitev, bodo z združenimi silami in skupnim kapitalom lahko začeli graditi novo tovarno za serijsko proizvodnjo kosovnega pohištva in ohišja za televizorje »Gorenja«. Graditi bodo začeli že jeseni, na začetku prihodnjega leta pa bo stekla že poizkusna proizvodnja.

Prihodnje leto naj bi združeno podjetje doseglo vrednost proizvodnje v višini 50 milijonov dinarjev, kar za 29 milijonov več kot bi jo dosegli obe podjetji skupaj, ob koncu letošnjega leta.

Takšna perspektiva pa je bila brez dvoma tudi največji porok, da so se delavci iz lesnoindustrijskega kombinata Šoštanj in velenjskega Stixa trezno in preudarno odločili za združitev.

Obvestilo

Letos mineva 50 let obstoja rudarske godbe iz Velenja. Ta pomemben jubilej bomo velenjski godbeniki proslavljali oktobra letos. Do takrat pa želimo zbrati kroniko in prosimo vse preživele godbenike, ki so v tem času na kakršenkoli način sodelovali pri rudarski godbi, da nam pri tem pomagajo. Upravni odbor godbe potrebuje fotografije z nastopov in tudi drugo gradivo.

Prosimo vse nekdanje godbenike, da se zglasijo v godbeni sobi in nam dajo na voljo željene podatke, fotografije in ostalo gradivo.

Upravni odbor rudarske godbe Velenje

Na Graško goro nova cesta XIV. divizije

Skupaj z nami bodo gradili pripadniki JLA

Mnogi ne bodo verjeli, da so začeli na Graško goro — našo legendarno »Goro jurišev« že graditi novo cesto. V nič manj kot desetih dneh je buldožerist Silvo Pušnik odstranil precejšnje gomile zemlje in naredil začetna zemeljska dela na novi cesti. Vzdolž novega cestišča pa so domačini že sami naredili precejšnja dela in opravili več kot 1.000 prostovoljnih delovnih ur.

Veliko zanimanje za novo cesto XIV. divizije in pripravljenost, da bi prebivalcem pomagali tud pripadniki JLA, je pokazal med svojim nedavnim obiskom v Velenju generalpolkovnik Franc Poglajen. Obljubil je, da bodo pripadniki JLA sodelovali pri gradnji ceste, ker so prebivalci z Graške gore med našo narodnoosvobodilno borbo aktivno sodelovali in vztrajno pomagali partizanom. Te dni sta že bila na Graški gori podpolkovnika Ahmed Hamzič in Mičo Stupar in si ogledala začetna dela. S predsednikom velenjske občinske skupščine Nestlom Zgankom so se domenili, da bodo inženerijske enote JLA prišle na delo v sredini septembra. Skupaj z njimi pa bomo na cesti delali tudi Velenjčani in okoličani, ko bomo ponovno začeli z veliko delovno akcijo »Mesto — vasi«.

Pomoč pripadnikov JLA pri gradnji nove ceste na Graško goro bo velikega pomena, saj bodo v pretežni meri prispevali k temu, da bo od Plešivca na vrh Graške gore že to jesen speljana nova 4 kilometre dolga prevozna cesta.

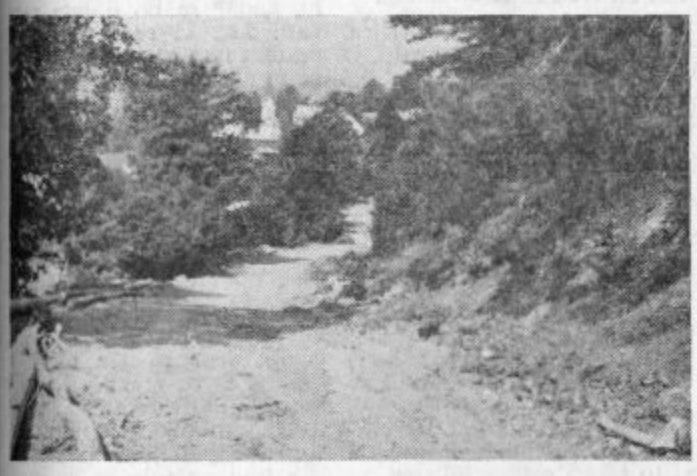

Del nove ceste na Graško goro

Skupno s predsednikom skupščine NESTLOM ZGANKOM in sekretarjem občinske konference SZDL JOZETOM VEBROM, sta si dela na novi cesti ogledala tudi predstavnika JLA, podpolkovnika AHMED HAMZIČ in MIČO STUPAR

Tale tovornjak smo ujeli v objektiv na vrhu Graške gore

Pred spomenikom na legendarni »Gori jurišev«

Kdo lahko poučuje kandidate za voznike motornih vozil

Da bi se preprečile in odvrnile nevarnosti za udeležence v prometu na javnih cestah in izboljšal javni cestni promet, je izšel zakon o spremembah in dopolnitvah Temeljnega zakona o varnosti prometa na javnih cestah, ki je objavljen v Uradnem listu SFRJ, št. 20/69. V tem zakonu je določenih precej novosti tako v pogledu samih pravil vožnje kot tudi priprave kandidatov za voznike motornih vozil ter pogojev, predpisanih za inštruktorje, ki so pooblaščeni za poučevanje kandidatov za voznike.

V tem obvestilu imamo namen seznaniti javnost posebej o nekaterih dopolnitvah temeljnega zakona o varnosti prometa na javnih cestah, ki se nanašajo na pripravo kandidatov za voznike motornih vozil, kakor tudi pogojev, ki jih morajo izpolnjevali inštruktorji.

V določbah 111. a člena zgoraj omenjenega zakona, ki se bodo pričele uporabljati od 1. julija 1970, je določeno, da se za voznika inštruktorja šteje tisti, ki je napravil izpit za inštruktorja pred pristojno komisijo za vozniške izpite. Izpit za voznika inštruktorja lahko dela oseba, ki je dopolnila 23 let starosti, da je končala osemletno šolo in ima najmanj 3 leta vozniško dovoljenje za motorno vozilo tiste kategorije, za katero se mu daje dovoljenje poučevati kandidate za voznike, in ki v zadnjih 5 letih ni bila pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje ogrožanja prometne varnosti.

V 111. d členu citiranega zakona, katerega določbe se že uporabljajo, je določeno, da sme kandidat, ki se pripravlja za vozniški izpit, voziti po javnih cestah motorno vozilo tiste kategorije, za katero se pripravlja, če ga vozi pod nadzorstvom voznika inštruktorja. Na javni cesti se sme učiti vožnje motornega vozila tudi nekdo, ki mu ne manjka več kot eno leto do starosti, predpisane za vozniško dovoljenje za kategorijo vozila, na katerem se uči voziti. V času učenja za voznika mora imeti kandidat pri sebi zdravniško spričevalo o sposobnosti za vožnjo motornega vozila in ga na zahtevo delavca organa za notranje zadeve, ki kontrolira in ureja promet, tudi pokazati. Iz tega sledi, da smejo inštruktorji poučevati samo tiste kandidate za voznike, ki so že bili na zdravniškem pregledu za ugotavljanje sposobnosti za opravljanje vozniškega izpita. Zdravniško spričevalo je tudi pogoj za izdajo posebnega znaka (L tablice), katerega pooblaščene organizacije ne morejo izdati prej, predno prosilec ne izkaže, da je sposoben za voznika določene kategorije.

Glede na obvezno navodilo RSNZ pri izdajanju posebnega znaka (L tablice) za poučevanje z motornim kolesom, vključno moped, smejo pooblaščene organizacije izstaviti L tablico le takrat, ko stranka predloži potrdilo, da je opravila teoretični del izpita. Šele na to ima kandidat pravico do uporabe L tablice za poučevanje praktične vožnje z motornim kolesom na javnih cestah. Ta pogoj je upravičen predvsem iz razlogov, ker se kandidat samostojno (brez spremstva inštruktorja) poučuje praktične vožnje in je obvezno, da obvlada cestno prometne predpise.

Po spremenjenem in dopolnjenem 116. členu temeljnega zakona o varnosti cestnega prometa sme voznik z vozniškim dovoljenjem za motorna vozila B kategorije (osebni avto), voziti tudi motorna vozila F kategorije (traktor s priklopnikom ali brez njega). Na podlagi tega se lahko vozniku, ki že ima vozniško dovoljenje za motorna vozila B kategorije, potrdi v dovoljenju tudi F kategorijo, če voznik to zahteva. Zahtevku mora priložiti zdravniško spričevalo, da je zmožen za vožnjo motornih vozil F kategorije.

Iz pisarne oddelka
za občo upravo SO
Velenje

Obvestilo živinorejcem

Zaradi velike ponudbe živine, nizkih odkupnih cen v lanskem letu ter nezainteresiranosti za rejo goveje živine, se je stalež živine občutno zmanjšal. Obveščamo občane — živinorejce, da po odloku o prepovedi klanja telet in jagnjet (Ur. list SFRJ št. 45/65) smejo v zakol teleta križanih pasem 90 kg, teleta čiste pasme 120 kg in teleta buše 60 kg telesne težine. V smislu določil temeljnega zakona o ukrepih za pospeševanje živinoreje in zdravstvenem varstvu živine, če je to potrebno za povečanje staleža živine, se sme omejiti ali prepovedati klanje posameznih vrst in pasem naraščaja izpod omenjene teže.

Ta ukrep je treba sprejeti s strpnostjo in gospodarstveno razumnostjo, da bi se tako zopet povečala proizvodnja mesa ter vskladil odnos med proizvodnjo in potrošnjo.

V izjemnih primerih se lahko koljejo tista teleta, ki iz zdravstvenih razlogov niso primerna za rejo do predpisane teže. Mnenje in dovoljenje za zakol daje izključno veterinarska služba. Pristojne inšpekcijske službe pri skupščini občine Velenje bodo v vsakem primeru nezakonitih (nelegalnih) odkupov telet, živine in nato črnih zakolov ter prodajo mesa v neprimernih prostorih ukrepale po določilih temeljnega zakona o ukrepih za pospeševanje živinoreje in o zdravstvenem varstvu živine (Ur. list SFRJ št. 16/65) ter kršitelje predlagale občinskemu sodniku za prekrške. Kot sokrivega prekrška se bo smatralo vsakega udeleženca pri zakolu in prodaji mesa.

Vsako nakladanje, prekladanje in razkladanje živine ter mesa v medobčinskem prometu se mora opravljati samo na podlagi potrdil in pregleda pristojne veterinarske inšpekcije.

Mesnice, gostišča, hoteli in drugi — ne sprejemajte mesa in mesnih izdelkov v hladilnike, če meso in mesni izdelki niso bili pregledani po veterinarski službi. Po določilih že citiranega temeljnega zakona je lahko občan kaznovan za tovrstne prekrške do 300.000 dinarjev, pravne osebe pa do 1,000.000 dinarjev.

Inšpekcijske službe pri skupščini občine Velenje

VERJELI ALI NE?...

Vaščani Paške vasi in Gorenja so na raznih sestankih že večkrat izražali željo, da bi PTT Celje uredilo dostave pošte tako, da bi le-to ljudje dobivali vsak dan. Sedaj jo dobivajo ob torkih, četrtkih in sobotah in tako dobivajo nedeljsko in ponedeljsko časopisje šele v torek. V teh dveh krajih je tudi 13. obrtnikov, ena trgovina in precej delavcev in kmetov. Vsi ti bi naročili še marsikateri časopis, če bi bila dostava dnevna. Kljub temu pa je ob četrtkih toliko časopisov, da pismonoše prenos komaj zmorejo. Ni lahko nositi 20 do 30 kg težke zavoje časopisov. Ljudje se res čudijo, da ne dosežejo uresničenje svojih želja po vsakodnevni dostavi pošte, kajti znano je, da so v bivši Jugoslaviji to dostavo že imeli, čudijo pa se tudi tembolj, ker je vsem znano, kaj sta ti dve vasi v času NOB žrtvovali, danes pa niso vredni, da bi se jim tako skromna želja uresničila.

Ponovno so vložili prošnjo s podpisi predstavnikov množičnih organizacij in obrtnikov. Radovedni smo res, če se bo njih želja uresničila?

Z. K.

ISKRIVOSTI

Vsak moški ima dve strani: tisto, ki jo pozna njegova žena, in ono, ki zanjo verjame, da je žena ne pozna.

— — —

Najboljši čas za možitev je pri ženski 35. leto. Takrat je lahko prepričana, da je to njena poslednja ljubezen.

LETOVANJE IN DNEVNA TABORENJA ZA MLADE

Mladim iz Šaleške doline tudi letos med počitnicami ne bo dolg čas. Precej jih bo s starši preživelo del počitnic ob morju ali v planinah, mnogi pa si bodo poiskali razvedrilo tudi sami. Sicer pa je za oddih in prijetne počitnice mladih tudi tokrat poskrbela občinska zveza prijateljev mladine Velenje. Za zdravstveno prizadete otroke ter za samoplačnike je pripravila letovanje v Baški na otoku Krku, od 4. avgusta naprej pa bo pripravila skupaj s taborniškim odredom Pustega gradu iz Šoštanja dnevno taborjenje otrok v Šoštanju.

Okrog 120 otrok iz Šaleške doline bo odšlo 14. avgusta na dvotedenske počitnice v Baško na otoku Krku. Na morje pojdejo predvsem zdravstveno prizadeti otroci, se pravi tisti, ki jih je predlagal zdravstveni dom. Pridružili pa se jim bodo še šolarji oziroma malčki, za katere pa bodo starši v celoti plačali oskrbnino.

Lani je občinska zveza prijateljev mladine Velenje organizirala v sodelovanju s taborniškim odredom Pustega gradu iz Šoštanja prvič dnevna taborjenja otrok. Udeležba je bila nadvse spodbudna, saj se jih je udeležilo nad 1.600 mladih. Zato so se tudi letos odločili za organizacijo dnevnih taborjenj, ki se jih bodo udeležili pionirji in pionirke iz Velenja, Šoštanja, Topolšice in Pesja. Otroke iz Velenja bodo, podobno kot lani, vozili v Šoštanj z avtobusi. Udeležencem dnevnih taborjenj ne bo dolg čas, saj bodo zaposleni z raznimi igrami oz. tekmovanji v spretnostih, odšli bodo na krajše izlete, dovolj časa pa bo tudi za kopanje v šoštanjskem bazenu, denar, ki ga bodo starši namenili za dnevna taborjenja, bo dobro naložen. In še cena: za enkratno taborjenje bo treba odšteti 6 dinarjev, in sicer 4,5 dinarjev za hrano (za kosilo in dve malici), 1 dinar za prevoz in 0,50 dinarjev za vstopnico za kopališče. Drug potreben denar pa bodo na prošnjo občinske zveze prijateljev mladine prispevale delovne organizacije.

Vse je kazalo, da bodo letos mladi Velenjčani lahko prvič letovali tudi na Češkoslovaškem. Predstavniki občinske zveze prijateljev mladine iz Žalca so namreč ponudili Velenjčanom več prostih mest za letovanje v pionirskem domu Plasy blizu Plzna. Za to letovanje je bilo med mladimi precej zanimanja, vendar pa z odhodom na ČSSR ni bilo nič, ker so Žalčani sami zbrali zadosti prijav. Velenjčani pa, ki so se prijavili za letovanje, so bili kar precej razočarani.

SREČANJA

Ivan Marin

Mojo pozornost so pritegnile številne diplome in priznanja, ki so obešena v glasbeni sobi rudarske godbe. Pregledoval sem jih in se spomnil na človeka, ki ima po mojem mnenju največ zaslug za mnoge dosežene uspehe godbenega aktiva v zadnjem desetletju.

Bilo je pred dvanajstimi leti, ko je rudarska godba komaj životarila. Čeprav je godba imela tradicijo, je bilo potrebno začeti znova. To odgovorno nalogo so zaupali kapelniku Ivanu Marinu, ki je v Velenje prišel iz Šoštanja. Tam je že od 1946. leta vodil delavsko rudarsko godbo Zarja. Nova naloga za izkušenega kapelnika ni bila lahka. Zmogel jo je lahko le človek, ki je bil prizadeven, vztrajen in sposoben. Vse te lastnosti pa so vseskozi odlikovale kapelnika Ivana Marina.

V Velenju je začel delati, lahko bi rekli ustvarjati iz nič... Najprej je zbral okrog sebe mlade godbenike. Dejansko to še niso bili, ker so se začeli šele učiti. Po enem letu pa se je kapelnik Marin že lahko predstavil javnosti s povsem prenovljeno rudarsko godbo, s 45-članskim kolektivom novih godbenikov.

Sam se rad spominja teh časov. Takole je pripovedoval: »Ni bilo lahko. Uspeli smo zato, ker smo bili vsi skupaj prizadevni. Šest mesecev smo imeli teoretičnega pouka, preostale mesece pa smo že vadili na instrumente. Vadili smo ves dan, sam sem delal tudi več kot dvanajst ur. Vendar mi ni žal. Še danes sem ponosen na mnoge godbenike, ki so takrat začeli igrati in so vzdržali vsa leta.«

Človek skoraj ne bi vedel, da je Ivan Marin od letošnjega aprila že v pokoju. Se vedno ga srečujemo na poti od svojega doma do glasbene sobe rudarske godbe. Večkrat pa prime tudi v roke dirigentsko palico. Največja dediščina, ki jo je zapustil pred upokojitvijo, je brez dvoma močan in dobro usposobljeni več desetčlanski godbeni aktiv. To so zanesljivi godbeniki, na katere se lahko tudi njegov naslednik vedno zanese.

»Najbolj srečen sem po vsakem nastopu,« je dejal Ivan Marin. »Takrat vidim, da celotna godba obvlada instrumente. Aplavz poslušalcev pa daje novih vzpodbud za nadaljnje delo.«

Letos slavi velenjska rudarska godba 50-letnico. Nanjo se že temeljito pripravljajo. Med organizatorji slavja pa najdemo spet Ivana Marina. Pravi, da dokler bo v Velenju, bo živel za godbo. To mu resnično tudi verjamemo.

Vsi, ki Ivana Marina dobro poznamo, cenimo njegovo požrtvovalnost, sposobnost in prizadevnost. To dokazuje tudi Kajuhova nagrada, s katero je bil nagrajen pred štirimi leti. Zdaj, ko je stopil v zasluženi pokoj, pa rade volje in prav gotovo s hvaležnostjo sprejemamo njegovo pripravljenost za nadaljnje sodelovanje.

Najbrž ne ve nihče, da so imeli tudi v Ameriki ženo kozmonavtko. Ekipa, ki je pripravljala polet z njo, je ohranila to skrivnost zase. A eden izmed dokumentov je vendarle zagledal luč sveta.

Bilo je to pred nekaj meseci. Pogumna žena se je imenovala Lila Perkins. Bila je gospodinja in se je prijavila povsem prostovoljno za polet. Tako so nekega jutra ob šestih dali gospo Perkins v kapsulo. Poglejmo, kaj se je potem dogajalo.

— Tukaj kontrolni stolp. Ali je vse v redu, gospa Perkins?

— Hvala, vse je v redu, gospod Mahony.

— Pričenjam šteti sekunde: deset, devet, osem, sedem ...

— Samo trenutek, gospod Mahony!

— Kaj je zdaj?

— Zdi se mi, da nimam zaprtih vseh zadrg.

— Kontrolni stolp, pošljite nekoga naj pregleda zadrge gospe Perkins.

— Gospod Mahony?

— Prosim, gospa Perkins!

— Ali se vam zdi, da sem prav storila, ko sem izbrala astronavtsko obleko v srebrni barvi in zeleno masko za kisik?

— Gospa Perkins, trikrat ste že od zjutraj menjali svojo obleko. Ne moremo več čakati!

— Bolje bi bilo, če bi izbrala kakšne bolj nevtralne barve, kajti v vesolju bom čez dan in ponoči!

— Krasni ste videti, gospa Perkins. Ali ste zaprli vse zadrge?

— Vse.

— V redu. Deset — devet — osem — sedem ...«

KAJ JE ZDAJ?

— Gospod Mahony!

— Spet!

— Pozabila sem nekaj reči svojemu možu.

— Toda, prosim vas gospa Perkins, odlagate zgodovinski trenutek!

— Toda to je zelo pomembno!

Kontrolni stolp je posredoval gospe Perkins zvezo z njeno hišo in ona se je oglasila:

— Halo, dragi! Ali si našel zajtrk v hladilniku? Ali so prispeli fotoreporterji, da bi slikali tvoj zaskrbljeni obraz, ko se bom jaz sprehajala po vesolju? Pazi, da ne stopijo v spalnico! Nisem utegnila pospraviti postelj. Doma bom čez tri ali štiri ure!

— Prosimo, gospa Perkins, pričeli bi s potekom!

— Kako ste dolgočasni. Sicer pa sem pripravljena.

— Deset — devet — osem — sedem ...

— Gospod Mahony!

— K vragu! Spet!

— Kaj naj počnem nad Avstralijo?

— Poiskati morate luči Perta!

— Ali naj pritisnem črni gumb, ko se pokaže zelena luč, ali belega, ko se pokaže modra? Tega si nikakor ne morem zapomniti!

— Gospa Perkins, trikrat smo prepleskali notranjost kabine, več kot štirikrat smo spremenili tablo z instrumenti, da bi zadovoljili vaš okus, naredili smo v kabini toaletno mizico z ogledalom ... zdaj je dovolj!

— Prav, če se vam tako mudi!

— Pričenjam šteti sekunde: deset — devet — osem — sedem ...

— Gospod Mahony!

— Šest ...

— Gospod Mahony!

— Pet ...

— Gospod Mahony, ali me slišite?

— Štiri ...

— Gospod Mahony, jaz vas kličem!

— Tri ...

Gospod Mahonyyyy!

— Dva ...

— Joj ...

— Kaj je zdaj?

— Zdi se mi, da se mi je spustila zanka na nogavici ...

To je konec dokumenta. Nihče ne ve, ali je gospa Perkins zares poletela v vesolje. Edino gospod Mahony bi mogel odgovoriti na to vprašanje, ko ne bi živel od takrat dalje v nekem zavodu za zdravljenje, kjer venomer ponavlja:

— Deset — devet — osem — šest — pet — štiri ...

GOVORNIK V ŠKRIPCIH

In tako, dragi poslušalci, lahko sklepam, kultura vedno bolj prodira med najširše plasti. Vedno bolj postaja last vseh nas. Mar ni to nadvse razveseljivo? Je, pravim. Kajti sedaj se izpolnjujejo upi naših velikih mož.

Oprostite, katerih velikih mož, sprašujete, tovariš? Ne vi, vi, ki sedite za njim. Tamle zadaj, da. Oh, imeli smo celo vrsto velikih mož, ki so gojili najgloblje nade, da bo nekoč vse tako, kot mora biti. Za to so prelivali kri, veste. Čas mi na žalost ne dopušča, da bi zahajal v podrobnosti, toda o njih ste slišali v šoli.

Torej, kakor sem rekel: kultura cvete in tako je prav. V tem vsi soglašamo. Kultura je srce, ki utripa za bodočnost, so pljuča, s katerimi narod diha.

Kako tovariš? No, no. Obžalujem. Toda jaz nimam vendar prav nič opraviti z zdravstvom. Zadolžen sem za kulturo, kakor vam je dobro znano in ob kulturnem prazniku moram spomniti slednjega občana, kako zelo smo napredovali, kako je v sleherno tovarno, vas, dom prodrla kulturna zavest, ki bo pomagala pri rasti in razvoju vsesplošne potrebe po kulturnih dobrinah.

Nikar tako, tovariš, za dobrega občana se ne spodobi pripomba, da ga figo briga vse razen vprašanja, kdaj bo lahko odšel v zdravilišče, ki mu ga zavod noče plačati, sam ga ne more, telesne nadloge pa ga tarejo vse bolj, pete si brusi zaman po neštetih uradih, ki ga pošiljajo od vrat do vrat in od praga do praga! Ne bi šel v podrobnosti, toda kultura napaja bolne, krepi duha in je poroštvo za prihodnost! Veliki Prešern ni zaman preroško vzkliknil, da se nam bodo vremena zjasnila. Že nekaj skromnih podatkov dokazuje, koliko več ljudi kupuje časnike, jih bere, kakor je bilo to kadarkoli doslej. Seveda ni svetlobe brez sence, in ob tej priložnosti bi poudaril, da statistike na žalost kažejo, kako se vse bolj širi zanimanje za pogrošno knjigo, za strip.

Dovolite, prosim, ne slišim. Sicer ni niti dostojno, niti primerno segati govorniku v besedo, vendar — torej zaradi Zmagovalca v vesolju se razburjaš mladenič? Da ga ni moči kupiti v naši trgovini? Čudno, kolikor vem, so vsi vogali založeni z njim. Jaz sam sem ga naročil naravnost v tiskarni, tako otroka nimata težav z letanjem ponj.

Toda, če izvzamemo plažo, ki tako kvarno vpliva na mladega človeka, smo drugače doživeli velik razvoj. Naravnost preporod. Da, preporod. Tu je, v nas je, kajti v nas živi pojem kulture. Ni naroda brez njegove kulture. Kultura so knjige, je gledališče, so koncerti in kar je še takega.

Da, gledališče. Dovolite mi, da se malo zaustavim pri gledališču. Niti najmanj ne dvomim, da bi bil med vami kdo, ki ne bi vedel, kaj gledališče pomeni. Tudi sami smo že pripravili igro.

Ne, ne stopajmo s steze, tovariš, gledališče je sestavni del naše kulture in zdaj ne bo ... ker je bila tista zadeva zasebna, ne more nihče nič za to, da sta si igralki skočili v lase, torej, kot sem rekel, naša dolžnost je, in ne samo naloga, da podpremo naše osrednje gledališče. Tako so se odločila tudi druga podjetja, in mi vendar ne moremo, ne smemo zaostajati, saj nismo manj vneti za kulturo!

Da, da, vem, da izdelujemo pralne praške in milo, še dobro, da smo se lahko preusmerili na to področje: vem, da ne dohajamo drugih velikih podjetij, ki si lahko privoščijo izlete v tujino, pa strokovnjake v tujini, pa obiske tujih strokovnjakov doma, podjetij, ki sledijo najnovejšim dosežkom na tem področju, toda s tem še ni rečeno, da nismo ogreti za našo, narodno kulturo. Da nimamo smisla zanjo. Nasprotno, poudarjam in vem, da vam govorim vsem iz dna srca, da govorim v imenu vas vseh: mi cenimo kulturo in bomo to tudi dokazali. Podprli bomo gledališče.

Kako ga bomo? Ne, tovariši, brez skrbi. Ne bo vam treba segati v žep. Saj mi je znano, da se kopičijo izdelki v skladišču in so prejemki pod poprečjem. Gledališče bo gostovalo pri nas s tremi predstavami, vam pa ne bo treba nič drugega kot obiskati jih. Je že domenjeno. Nekaj pa smo tudi pripravljeni žrtvovati, tovariši, kajne. Tri večere pa bodo že ... Če samo pomislimo, kaj pomeni kultura! Dovolj, dovolj ugovorov! Ponoči pač ne sejemo in sadimo krompirja, dragi moji. To moraš opraviti zjutraj pred službo, ali pa po njej, če si nisi izvrtal bolniškega dopusta.

Torej, vsem v vednost: predstave bo plačalo podjetje. S tem bo prispevalo svoj delež k splošni kulturi, utrdilo ozračje v naši domovini.

In ker smo že pri tem. Menim, da moramo goste tudi obdariti. To se razume samo po sebi in tudi spodobi se. Tako počenjajo omikani ljudje med seboj. Tako se utrjujejo prijateljske vezi. S tem bomo pokazali svojo voljnost za kulturo, svoj smisel za prireditve, za gledališče, stopnjo, ki se nam je ni treba sramovati.

Hm, že spet vi, tovariš, s srčnimi in ledvičnimi težavami. Razumem, kajpak, da razumem, jaz sem kulturen človek, jasno mi je, da vas vaša bolezen tare, kajti nadloge so v hiši vedno odvečne. Toda darilo se spodobi, poudarjam. Darila so bila, so in bodo izraz naše omikanosti. Kako? Da, poznate te reči, saj že dolgo zahajate zaradi svoje bolezni k zdravnikom? Prosim, prosim lepo, ne bomo se spuščali zdaj spet na čisto drugo področje, to je jasno. Končno smo se zbrali, da bomo slišali o nečem vzvišenem, nevsakdanjem, o srčiki slehernega naroda, o njegovi kulturi, ki nas je vzdignila na raven drugih narodov.

In tako, menim, bo najlepše darilo, da boste, prvič prišli vsi k predstavam, drugič pa lepo ploskali. Najti moramo nekaj deklet, ki bodo igralce pozdravila in jim izročila zavitke našega pralnega praška in mila, vse lepo zavite v celofan in povezano z rdečim trakom. Vsakdo daruje, kar more. Glavno, da je od srca. Potem gre k srcu, kot poje ljudska pesem.

S tem bi se torej na kulturni praznik oddolžili tudi glavni kulturni ustanovi, omenili bi le še, da mi že nekaj časa leži na srcu še en problem.

Samo trenutek, tovarišica, nemudoma bom pri kraju. O knjigah je beseda, veste. Da, vas to niti najmanj ne briga, ker morate domov. Vem, da morate, toda zadeva je perečа. Pred kratkim sem moral poročati centralni knjižnici, kako deluje naša podružnica. Vsi veste, da je knjiga naša najboljša prijateljica, vir izobrazbe, neizčrpna zakladnica našega jezika. Stoletja smo se bojevali za ta naš jezik, zdaj pa, ko imate na razpolago knjige, ne prihajate ponje. Ne slišim — malo tiše v dvorani, prosim, potrpite, kaj ste rekli? Da ne utegnete brati? Da si to lahko privoščijo tisti, ki imajo čas in denar? Dobro veste, da tisti nimajo ne časa ne denarja. Vrhu tega si morate nenehno odpirati obzorje, prav zato, ker za to niste imeli dovolj priložnosti. Človek vendar ne živi samo od kruha! Da, zares, s skupnimi močmi smo uredili čitalnico in nakupili knjig, zdaj pa samevajo. Napisati sem moral v poročilo, da si je izposodilo knjige bore malo članov našega kolektiva. Žal mi je zaradi tega. Če hočem biti odkrit — sram me je. Mar zares ne morem vžgati v vas ognja želja po kulturi? Naj ostajamo na repu?

Nove hiše imamo. Stanovanja imamo. Televizorje imamo. Pred tovarno stoji cela vrsta avtomobilov. Na morje odhajamo. Knjižnica pa sameva.

Ne odhajajte še! Naj res zapišem v poročilo, da je bilo izposojenih samo dvajset knjig? Ker vas je oviralo toliko dela, da niste utegnili? Kako? Da avto potrebuje dnevno nego, knjiga pa že lahko počaka? Prosim, menim, da ga vsak dan zares ni treba oprati od vrha do tal, dvakrat tedensko tudi zadostuje, iz izkušnje vem. Če človek hoče, najde čas. Nekoč so ljudje hlastali za pisano besedo, danes, danes, ko je imajo na voljo na vseh koncih in krajih, pa jim zanjo ni mar. Naj vam povem, da v letošnjem letu ni bila prodana niti ena knjiga v naši knjigarni!

Ne, »dovolj, nehaj že!« končal bom, kot je moja dolžnost. Zadolžen sem za to. Opravljam sveto dolžnost. Poslanstvo kulture je, kot sem že nekajkrat naglasil ... Ne, dovolite mi do besede. Ne uganjajte neslanosti. Jaz, da govorim puhlosti, ki naj si jih vtaknem za klobuk? Jaz, da sem tisti, ki ima v knjižni omari samo hrbte knjig, ki mi jih je izdelal kovačev fant? Namesto v knjigarno, da raje zavijem v krčmo? Ne vežite otrobov. Jaz odgovarjam v tej naši skupnosti za kulturo in zanjo se nesebično razdajam. Kako, da le v besedah in mislih? Jaz, ki sem se bojeval za ureditev kulturne dvorane, ki sem dosegel, da bo boljša soba v krčmi dostopna mladini, kadar se bo hotela zabavati. Jaz, ki sem pokazal s prstom na neprimerne prostore naše kmetijske šole, v kateri so naši otroci požirali prah in smrad? Da, ukinili so jo po moji zaslugi, kajti taka šola je za nas sramota. Da pa sem se potrudil za novo gostišče, namesto, da bi zgradili novo šolo? Lepo vas prosim, tovarišica, najbrž niste seznanjeni z zakoni dolgoročnega načrtovanja, kot se temu pravi! Turisti prinašajo denar, devize vendar, šola pa je v breme, to ve vsakdo. Najprej moramo od turizma, ki ga je treba čimbolj razviti, dobiti sredstva, potem pa bomo mislili tudi na šolo in kulturne domove, na zdravstveni dom in zdravnika.

Kdo pravi, da sem jaz kriv za zavoženo kulturno politiko v našem kraju, kaj? Jaz sem, tako rekoč, prvoborec za kulturo, nikoli ne pozabljam, kaj je zapustil nam, svojim kulturnim potomcem, dedičem Prešeren v oporoko. Kaj Aškerc, Cankar. Zatorej, tovariši in tovarišice, naj končam: napredek in prosveta, to naša bo ...

Čudno, lahko točiš krvave solze, pa jih ne gane. Obrnejo ti hrbet in odidejo, kot da se jih kultura ne bi tikala, kot da ne bi bila njihova zadeva, njihov problem, kot da jih ne bi brigalo, kako bo jutri. To nespametno životarjenje iz dneva v dan, brez velikih smotrov. Narod brez kulturnih potreb je kot drevo brez krošnje. Saj vendar brez kulturne potešitve ni napredka ne razvoja. Zatorej —Ah, Micka, polič mojega na mizo, da prežvenem grenkobo!

PAŠKI KOZJAK - legenda in stvarnost

Svet pod Špikom

(13)

Na dan poroke se svatje najprej zberejo na ženinovem domu. Zatem se odpravijo v sprevodu na nevestin dom. Tu ima glavno besedo spet camar in godci, ki so glavni izvajalci svatbe. Ko pridejo pred hišni prag nevestinega doma, najdejo hišo zaprto. Ko jim po trkanju končno odpro, vodi razgovore camar, ki se dela kot ne bi prišli po nevesto, pravijo recimo, da iščejo kravo, ki se jim je izgubila na paši ali kaj podobnega. Nato šele počasi preidejo k stvari in nazadnje povedo, da so prišli po nevesto. Z nevestine strani jim odgovarjajo, da je nimajo in podobno. Da jih ne bi preveč mučili jim pošljejo iz hiše namesto neveste okrašeno mačko, petelina ali otroke. Vse to izzove dosti smeha in veselja. Šele ko se na vratih pokaže nevestina družica (prva priča), za njo pa nevesta, se zavejo, da gre za res. Ob tem se lahko spet vprašamo od kod in zakaj ta dejanja, ki prikličejo smeh? Strokovnjaki so mnenja, da gre tu za ostanke magičnih obrambnih dejanj, ki naj bi odvrnili pozornost zlih duhov lici — družini.

Zatem se ves svatovski sprevod napoti v cerkev, nato naprej na ženinov dom, potem pa na nevestin, kjer je *pojedina ali gostija*. Ta traja po več dni, Kozjačani se spominjajo, da tudi po ves teden. Ker so poroke v zimskem času okrog pusta, ko je na kmetijah najmanj dela, je to mogoče. Razumljivo, da morajo za številne ljudi in zaradi dolgotrajnosti gostij, pripraviti obilico raznovrstnih jedil in dobrot. Zato kmetije žrtvujejo za to priložnost še več kot smo imeli priliko spoznati pri sedmini. To tudi dokazuje, kako velik pomen pripisujejo osnovni družinski celic — družini.

Zanimivo je tudi, če predstavimo ožje spremstvo poročencev, oba sta imela po tri priče (po pomenu si sledijo prva, druga, tretja), pogoj pa je, da morajo biti vse poročene. Prvi priči ženina rečejo tudi starešina, medtem ko ženini družica. Na gostiji sedita poročenca v sredini, na vsako stran poleg staršev pa omenjeno ožje spremstvo.

Veseli del gostije se začne s prihodom fantovske družbe (pravijo ji oglari). Tedaj camar kot vodja slavnosti otvori ples z družico (prvo pričo), ki jo med plesom poda najbližjemu fantu, nato gre po drugo plesalko in to počnejo tako dolgo, dokler niso vse ženske na plesišču. Ob tem je zanimivo, da moške priče ne smejo plesati.

Vmes pobirajo denar, to dejanje imenujejo larmo, da z njim obdarijo godca in kuharico. Vpričo vseh pa so seveda obdarili tudi nevesto in ženina z raznovrstnimi darili.

Posebno pozornost zasluži posebnost in ropot, ki ga uprizorijo med plesom z vriskanjem, udarjanjem ob pokrivalke in s petjem fantovske družbe. Vsi našteti pojavi imajo magični pomen, ki se ga seveda danes ne zavedajo več, da naj bi odganjali zle duhove. Enak namen pa hoče doseči obilno zauživanje jedil na gostiji, preko fizioloških potreb, s čemer naj bi zadovoljili duhove rajnih.

Konec poroke simbolično oznani ženin, ko plešejo štajer (polko), s tem ko sname nevesti kranc z glave in si ga natakne na svoj klobuk.

Poroko oziroma ohcet, kot pravijo na Kozjaku, so v tem zaporedju dogajanj izvajali še pred trinajstimi leti, medtem ko jo danes prirejajo že v skrčenem obsegu in marsikatera prvina nima več svojega mesta med ženitovanjskimi običaji.

LETNI OBIČAJ

Kot smo spoznali pri važnih mejnikih človekovega življenja, kako so se ljudje bali nesreče in si želeli sreče in zadovoljstva v življenju, kar so skušali doseči z magičnim vplivanjem, tako je bilo zanje rodovitnost zemlje in živali prav tako velikega pomena, kar so priklicali na enak način. Poljedelstvo in živinoreja sta bila na Paškem Kozjaku pod vplivom verovanja, kar še danes lahko opažamo. V letnih običajih najdemo sledove čaščenja duha rasti, na katerega so vplivali z raznimi obrambnimi dejanji in darovanjem. Tudi tu najdemo žrtvovanje rajnim, da naj ti odvrnejo nesrečo od gospodarstva (njiv in živali). Krščanstvo pa je dalo letnim običajem novo preobleko, spremenilo posamezna dejanja in dalo posameznim sestavinam drugo vsebino in pomen (npr. velika noč, božič itd.).

PUSTNI ČAS

V tem času že čutimo, da je dan precej daljši in sonce močnejše. To je v spominu ljudi, ki so bili predvsem odvisni od narave, vzbudilo misel na pomlad in poletje, na letne čase, ki dajejo človeku nujne dobrine, brez katerih ne bi mogli živeti. Zato je bil pust od nekdaj čas predpomladanskega čaščenja kulta (božanstva — duha) rasti oziroma plodnosti. Ker štejemo pustne običaje med najbolj razširjene in ohranjene, osvojilo jih je tudi mesto, še posebej na Kozjaku, najdemo med njihovimi sestavinami še zanimive magične pojave.

Ime pust prihaja od *mesopust*, ker so v starih časih od pusta do velike noči opustili vse mesne jedi in tudi beljenje z mastjo.

Nadaljevanje prihodnjič

VELENJČANI ODLIČNO PRIPRAVILI DVOBOJ

Veneto–Slovenija 67:61

Atletski klub Velenje je v kratkem času obstoja organiziral je drugo veliko tekmovanje na stadionu ob Jezeru. Tokrat so se pomerile med seboj moške atletske reprezentance Slovenije in Veneta (pokrajina severne Italije). Vse atletske naprave so bile odlično pripravljene, tako da so omogočale doseganje najboljših rezultatov. To potrjuje tudi nov slovenski rekord štafete 4×100 m.

Pomlajena reprezentanca Slovenije je že drugič premagala reprezentanco Veneta s 67:61. Mladi atleti so vložili vse sile, da bi opravičili nastop za reprezentanco. Že v prvih disciplinah — teku na 110 m z ovirami in metu krogle pa so zabeležili dvojno zmago. Zmagi na 100 m in 400 m pa sta slovenskim atletom dali še več poleta, tako da so na polovici dvoboja že imeli zagotovljeno zmago.

Jugoslovanski rekorder Milek je preskočil 203 cm v višino, Prezelj je osvojil prvo mesto v troskoku z rezultatom 14,38, Pečar je zmagal v metu diska z rezultatom 50,71. Kljub temu, da so v teku na 1500 m in 5000 m pobrali dvojno zmago Italijani so slovenski atleti pred štafetnim tekom vodili z 65:56.

Tek štafet je spravil na noge okoli 200 gledalcev, ki so kljub vročini vztrajali do konca dvoboja. Slovenska ekipa v postavi Pisič, Kocuvan, Carli, Mele je dosegla republiški rekord z rezultatom 41,8.

Prvi trije tekmovalci v vsaki panogi so prejeli zlate, srebrne in bronaste kolajne, zmagovalna ekipa pa je prejela kristalni pokal, ki ga je darovala občinska zveza za telesno kulturo Velenje.

V imenu pokrovitelja TGO Gorenje, je tekmovalce pozdravil TODOR DIMITRIJEVIĆ

Podpredsednik atletske zveze Slovenije Mirko Pak: »Dvoboj je bil lepo pripravljen.«

Reprezentanci Veneta in Slovenije

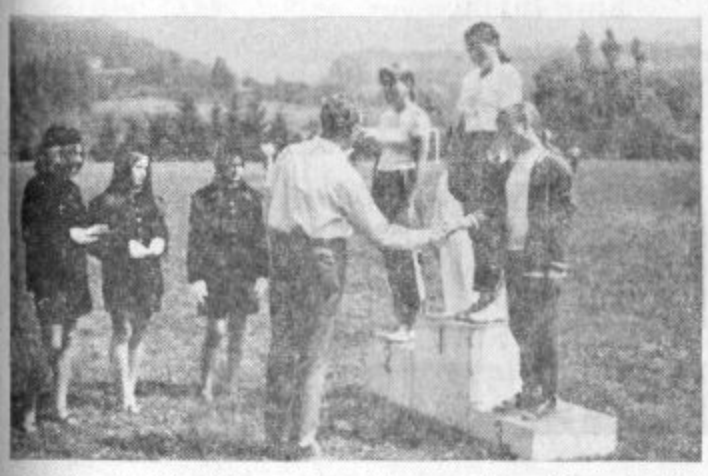

Podelitev kolajn tekmovalkam teka na 200 m, ki so startala izven konkurence

Pokal je zmagovalni ekipi Slovenije izročil predsednik občinske ZTK Rudi Ževart

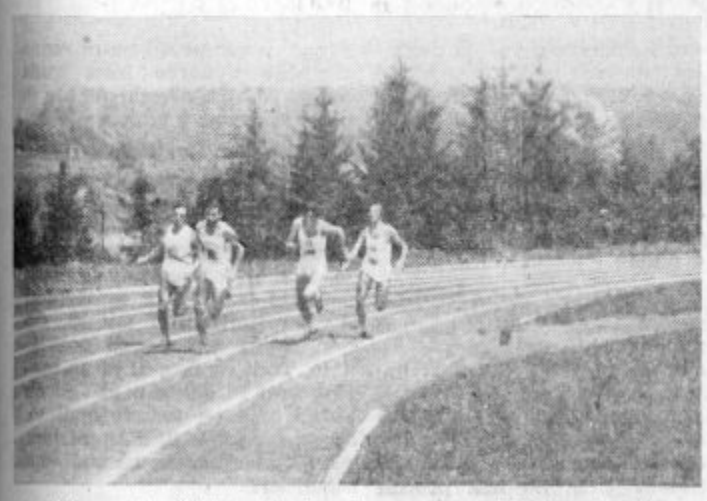

Slovenska štafeta je dosegla nov republiški rekord

Ob koncu so vsi nastopajoči in vodstvi reprezentanc izrekli priznanje za odlično pripravljeno in ekspeditivno izvedeno tekmovanje.

Izjava vodje Veneta dr. Casarottija — Velenje je na nas napravilo izjemen vtis in organizatorjem velja vse priznanje. Z izidom dvoboja smo zadovoljni, saj smo nastopili oslabljeni. Ko se bomo vnovič srečali se bomo skušali oddolžiti za poraz.

Podpredsednik atletske zveze Slovenije dr. Pak je izjavil — Dvoboj je bil dobra propaganda za nadaljnji razvoj atletike v Velenju. Tekmovanje je bilo lepo pripravljeno. Slovenskim reprezentancam vsa pohvala, saj so se borili po svojih močeh.

Predsednik atletskega kluba Velenje Franc Žgank pa je dejal — Potrudili smo se, da v okviru možnosti kar najbolj pripravimo tekmovanje. Kako pa nam je to uspelo, naj sodijo strokovnjaki.

Rezultati

100 m Kocuvan (S) 10,8, Moressa (V) 10,9, Carli (S) 11,0, Simoncelli (V) 11,1;

400 m — Mele (S) 49,4, Regosa (V) 49,9, Medvešček (S) 50,0, Rigoni (V) 51,1;

1500 m — Del Corso (V) 3:55,2, Vaganello (V) 3:69,6, Kovačič (S) 4:01,2, Prašiček (S) 4:06,2;

5000 m — Somaggio (V) 15:15,6, Rabbo (V) 15:16,2, Podpečan (S) 15:27,8, Balek (S) 16:12,5;

110 m ovire — Pisič (S) 15,2, Penca (S) 15,3, Scozzai (V) 15,4, Martinello (V) 15,5;

4×100 m — Veneto 41,8, Slovenija (Pisič, Kocuvan, Carli, Mele) 41,8;

višina — Milek (S) 203, Vivod (S) 196, Cavalleri (V) 190, Basso (V) 185;

daljina — Marzaro (V) 725, Milek (S) 705, Pasetti (V) 697, Slak (S) 685;

troskok — Prezelj (S) 14,38, Ferrari (V) 14,35, Molinari (V) 13,86, Žorž (S) 13,62;

krogla — Satler (S) 14,64, Vravnik (S) 14,43, Brason (V) 14,19, Capraro (V) 13,28;

disk — Pečar (S) 50,51, Leskovšek (S) 44,91, Blason (V) 42,10, Bordignon (V) 41,34, izven: Vravnik (S) 44,03;

kopje — Rodeghiero (V) 74,36, Casentini (V) 66,77, Špilar (S) 65,60, Zornada (S) 65,17;

Ženske — izven, 200 m: Kolenc (K) 26,9, Vargazon (Kop) 27,4, Gazvoda (Nm) 28,0;

800 m — Urankar (K) 2:17,2, Voglar (Vel) 2:21,6, Ogriz (K) 2:23,0, Ramšak (V) 2:25,5.

Tek po ulicah Velenja

Atletski klub Velenje je priredil v počastitev praznika rudarjev nočni tek po ulicah Velenja. Nastopilo je več kot 30 tekmovalcev.

Moški so tekli na progi dolgi 2000 metrov, ženske pa 600 metrov.

Zmagovalci pri moških so bili tekači Kladivarja, pri ženskah pa tekmovalke Velenja.

Organizatorji želijo, da bi tek postal vsakoletna prireditev na predvečer praznika rudarjev.

Rezultati:

ženske 600 m

1. Ivana Topolčnik	2:05,4
2. Betka Voglar	2:07,0
3. Metka Šmidhofer	2:19,9
4. Ivica Ostrouh	2:21,3
5. Dragica Drobež	2:27,1
6. Marija Čas	2:31,4

Vse tekmovalke so iz Velenja.

moški 2000 m

1. Bogdan Podpečan (Kladivar)	6:20,8
2. Franc Robič (Kladivar)	6:21,0
3. Milan Gorjup (Rudar T.)	6:21,3
4. Bojan Kranjc (Kladivar)	6:23,6
5. Ivan Škof (Kladivar)	6:25,8

Najboljši Velenjčani pa so se uvrstili

6. Anton Vedenik
8. Oton Habjanič
9. Tone Žižmund
12. Osim Hasić
15. Vili Žekš
17. Jože Vogrin

Nočni tek po ulicah Velenja

šport šport šport

Sabljači za praznik

V telovadnici rudarskega šolskega centra je bilo v počastitev dneva borca sabljanje, ki ga je priredil sabljaški klub Partizan — Rudar. Nastopili so tekmovalci iz Ljubljane, Maribora in Velenja. Po celodnevnih borbah, ki so trajale pozno v noč, je bil vrstni red najboljših naslednji:

1. Kočevar	Olimpija
2. Simoniti	Olimpija
3. Cvetkovič	Partizan-Tabor
4. Verdnik	Branik
5. Kazazi	Velenje
6. Dvoršak	Branik

Velenjčani v Avstriji

Dvigalci uteži Partizan — Rudar so se odzvali povabilu športnega društva »ATUS KALSDORF« pri Gradcu, da se udeležijo proslave 50-letnice obstoja društva. Ob tej priliki so se pomerili s tamkajšnjimi dvigalci uteži. Zmagovalci srečanja so bili Velenjčani z rezultatom 1285,5 : 1229 kg.

Za Velenjčane so nastopili:

Franc Zaluberšek	305	kg
Polde Krevselj	285	kg
Bogdan Adamič	280	kg
Franc Šilc	262,5	kg
Emil Salmič	305	kg
Jože Urankar	315	kg

Kadrovska komisija SGP »Vegrad« Velenje, Šaleška 19

RAZPISUJE PROSTA UČNA MESTA IN ŠTIPENDIJE

za šolsko leto 1969–70

1. 20 učnih mest za zidarje
2. 20 učnih mest za tesarje
3. 5. učnih mest za slikopleskarje
4. 1 štipendijo na ekonomski srednji šoli
5. 1 štipendijo na TSŠ gradb. odd. visoke gradnje
6. 2 štipendiji na ekonomski fakulteti
7. 2 štipendiji na FAGG oddelek za gradbeništvo

Kandidati pod 1, 2, 3 morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

1. da so dopolnili 15 let, venar ne smejo biti starejši od 17 let,
2. da so uspešno končali osemletko,
3. da so duševno in telesno zdravi in sposobni za izučitev določenega poklica.

Pod točko 4, 5, 6, 7 imajo prednost dijaki višjih letnikov.

Rok prijave je 15 dni po objavi razpisa.

Kandidati naj pošljejo ponudbe s priloženim spričevalom, oziroma potrdilom o položenih izpitih, kadrovski komisiji SGP »Vegrad« Velenje.

ELEKTRARNA ŠOŠTANJ, komisija za kadre

razpisuje za šolsko leto 1969/70 naslednje

ŠTIPENDIJE

- **eno štipendijo za strojno fakulteto**
- **eno štipendijo na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo**
- **eno štipendijo na TSŠ – elektro smeri**
- **dve štipendiji na TSŠ – strojni smeri**
- **eno štipendijo na kemijski srednji šoli**
- **eno štipendijo na ekonomski srednji šoli**
- **dve štipendiji na srednji medicinski šoli**

Kandidati morajo k prošnji priložiti še prepis zadnjega šolskega spričevala in potrdilo o premoženjskem stanju staršev.

Prednost pri podelitvi štipendij imajo kandidati z boljšimi učnimi uspehi. Prošnje z navedenimi dokumenti pošljite do 10. 8. 1969.

RUDNIK LIGNITA VELENJE

razpisuje naslednje

ŠTIPENDIJE

za šolsko leto 1969/70

2 štipendiji za rudarsko fakulteto
1 štipendijo za strojno fakulteto
1 štipendijo za elektro fakulteto
1 štipendijo za pravno fakulteto (IV. letnik)
2 štipendiji za ekonomsko fakulteto

Prošnje, katerim naj bo priloženo srednje šolsko spričevalo, oziroma frekventacijsko potrdilo in sporočilo o opravljenih izpitih, naj kandidati pošljejo najkasneje do 30. avgusta na kadrovsko-socialni sektor rudnika lignita Velenje.

ŠALEŠKI RUDAR — uredništvo Velenje, Titov trg 2, poštni predal 89, telefon 85-087 — Lastnik in izdajatelj: občinska konferenca SZDL — Urejuje uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik LJUBAN NARAKS — Časnik je izhajal kot »Rudar«, glasilo delovnega kolektiva rudnika lignita Velenje — Od 1. maja 1965 dalje ga izdaja občinska konferenca SZDL občine Velenje — List izhaja vsak drugi četrtek — Posamezna številka stane 30 par — Letna naročnina 7 dinarjev in 50 par — Naročnina se plača vnaprej na tekoči račun: 5074-8-369 pri SDK, ekspozitura Šoštanj — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Tisk in kliše: GP »Celjski tisk« Celje.

PETIČ EVROPA PLEŠE

V lepo pripravljenem okolju kotalkarskega stadiona je dva večera plesalo 10 plesnih parov in navduševalo s standardnimi in temperamentnimi južnoameriškimi plesi več kot 2500 gledalcev. Nastopili so plesni pari iz Avstrije, ZRN, Švice, Sovjetske zveze, ČSSR, Madžarske, Poljske, Holandije in Jugoslavije.

Ob svečani otvoritvi je vse prisotne pozdravil predsednik turističnega društva *Gustl Tanšek*. Tekmovanje pa je po krajšem govoru odprl v imenu pokrovitelja Kreditne banke Celje, podružnica Velenje, direktor *Ciril Pilih*.

Ob zvokih plesnega orkestra Francija Puharja iz Ljubljane so prvi večer plesalci pokazali standardne plese: dunajski valček, tango, fox-trot in angleški valček.

Vodniški zbor je po prikazu vseh plesov prisodil nastop v finalnem delu tekmovanja šestim parom, med njimi je bil tudi jugoslovanski par Drago Šulek — Verena Trofenik. V odsotnosti angleškega para zakoncev Chatt, ki sta zmagala na Bledu, sta to pot prepričljivo osvojila prvo mesto Avstrijca Scharff — Maenul. Naša plesalca pa sta se uvrstila na odlično 3. mesto.

Še prijetnejše razpoloženje vseh pa je bilo drugi večer, ko so plesalci zaplesali južnoameriške plese: sambo, rumbo, pasa double in ča-ča-ča. Ponovno sta bila najboljša plesalca iz Avstrije. Jugoslovana pa sta svojo uvrstitev iz prvega večera popravila in tako osvojila 2. mesto, pred parom ZR Nemčije.

Po podelitvi pokalov in daril, ki so jih darovala velenjska in celjska podjetja, je prireditelju — turističnemu društvu Velenje — izrekel vse priznanje predsednik plesne zveze Slovenije Miha Verbič.

Prireditev pa sta popestrila tudi znana slovenska pevca Rafko Irgolič in Sonja Gabršček. Ob slovesu so si vsi izrekli na svidenje v Velenju na 6. mednarodnem plesnem turnirju Evropa pleše 1970.

Rezultati standardnih plesov: 1. Werner Scharff — Ruth Maenul (Avstrija) 15, 2. Manfred Kummer — Rosemarie Kummer (ZRN) 31, 3. Drago Šulek — Verena Trofenik 44, 4. Junalevičius — Balsevičiute 60, 5. Kindermann — Kindermann 75, 6. Zwebe — Zwebe 88.

Rezultati latinsko-ameriških plesov: 1. Werner Scharff — Ruth Maenul (Avstrija), 2. Drgao Šulek — Verena Trofenik, 3. Manfred Kummer — Rosemarie Kummer (ZRN), 4. Junalevičius — Balsevičiute (ZSSR), 5. Zwebe — Zwebe (Hol.), 6. Kindermann — Kindermann.

Zmagovalni pari prvega večera

Fox-trot je zahteven ples

ŠUBIC V VELENJU

V Delavskem klubu je bila 28. junija odprta razstava akademskega slikarja Iva Šubica, v počastitev 3. julija — praznika rudarjev. Umetnik je s svojimi slikarskimi in grafičnimi deli znan s številnih razstav, prenekatera njegova dela krase reprezentativne prostore in marsikateri zbiratelj si je zaželel njegovih motivov iz NOB ali pa motivov idilične domačnosti, ki izginja...

Zato ni zgolj naključje, da rudarsko Velenje prav v mesecu pomembnih dni, rudarskega praznika, dneva borca in dneva vstaje, gosti umetniška dela Iva Šubica. Žal, razmeroma tesni razstavni prostor ne dovoljuje kaj več kot ogled le drobcev sicer bogatega umetnikovega opusa.

Kdo je umetnik, ki se predstavlja s svojimi deli?

Slikar Ive Šubic je potomec znane podobarske rodbine Šubicev iz Poljan nad Škofjo Loko. Že iz otroških let ga je navduševalo risanje. Pravi, da mu je bil prvi učitelj stric, prvi motiv pa — konjska glava.

Po dveletni meščanski šoli v Škofji Loki je obiskoval kiparski oddelek obrtne šole v Ljubljani. Ko se je leta 1940 vpisal na zagrebško akademijo, je študij prekinila vojna. Nadaljeval ga je po vojni pri profesorjih B. Jakcu, G. A. Kosu, F. Miheliču, N. Pirnatu in ga dokončal pri profesorju G. Stupici 1950. leta. Sodeloval je na številnih razstavah doma in na tujem, razstavljal na mednarodnem grafičnem bienalu v Ljubljani, na trienalu v Beogradu in drugod.

Še kot študent je prejel nagrado za slikarstvo na mladinskem festivalu v Beogradu. Nadalje je trikrat prejel Levstikovo nagrado za ilustracijo, nagrado za grafiko na razstavi NOB v Beogradu, Kajuhovo nagrado, zvezno nagrado za najboljšo ilustracijo, nagrado Prešernovega sklada v Ljubljani itd. Ves čas je svoboden slikar in grafik.

Od kod njegova navezanost na tematiko NOB?

Sredi decembra 1941 je odšel v partizane. Med drugimi se je udeležil boja za Dražgoše. Po ustanovitvi brigade je stopil med njene borce. Bil je mitraljezec, od januarja 1943 je bil namestnik komisarja čete. Sodeloval je v vseh večjih bojih brigade, dokler ni bil v začetku marca poklican kot risar v tehniko. Sprva je bil ilustrator, kasneje je postal vodja grafičnega ateljeja, kar je ostal vse do osvoboditve.

Njegovo medvojno delo je zelo plodno. Sprva je ilustriral ciklostiran nato tiskarski tisk. Opremil je številne knjige in brošure z ilustracijami in naslovnimi stranmi. Ves čas njegove partizanščine je opravljal prepotreben, a težaški posel, ki mu je omejeval osebno izpovedno dejavnost. Zato ni mogel dovršiti nameravane mape ca. 30 linorezov s prizori iz partizanskega življenja. Kljub vsemu pa mu je uspelo ohraniti na stotine risb, grafik ter nekaj del v drugih tehnikah in si nabrati gradivo, ki ga še danes ni izčrpal. V žlahtno orumenelih grafičnih listih vidimo doživetja, ki so se mu kot mlademu še prav posebej vtisnila v spomin.

Preveč je povojnih olj, temper, grafik v linorezu in lesorezu, risb, ilustracij, da bi jih našteli. Tematsko ga čedalje bolj priklepa domače vaško okolje iz Poljanske doline, v katerem živi in kjer tudi ustvarja. V obeh primerih so doživetja res globoka in izpoved pristna.

Ive Šubic je vselej neposredno navezan na resnično predlogo, pa naj si jo poišče v stvarnosti ali pa si jo domisli. Njegov odnos do ljudi in zemlje je močno čustven, pobarvan z usedlinami starih verovanj, slutenj in vizije nečesa stvarnega v nestvarnem, kar še vedno tli v podzavestnem pepelu našega preprostega življenja. Ob razčlembi slikarjevih realizacij vidimo, da svojo likovno zamisel spravlja v nenavadna, a razumsko dosledna estetska skladja. Njegove deformacije upoštevajo format slike, ritem, ravnovesje tonskih in povsem barvnih nasprotij.

Stilno zajema v začetku iz realizma, se kasneje opira na izsledke kubizma, ekspresionizma, surrealizma in se, obogaten s posameznimi elementi teh, s svojim lastnim dodatkom, prispevkom podobarske tradicije in ljudske umetnosti, vrača v realizem.

Tak se nam predstavlja slikar Ive Šubic, ki je izšel iz zdravega, preprostega kmečkega okolja ter se potem, ko je uveljavil svoj talent, spet vrnil vanj.

Božo Vračko

Restavracija jezero

vas vabi na prijetno poslušanje glasbe in seveda tudi na ples.

Za dobro počutje skrbi kvartet »SLOWMEN«, ki ga vodi ing. Simonyi Juraj.

Poje prikupna pevka Milena Donajova.

Godbeniki igrajo od ponedeljka do petka od 18. do 24. ure, v soboto od 19. do 0.1 ure in ob nedeljah od 17. do 23. ure. Ob sredah ni glasbe.

Prav tako vas vabimo na partijo mini golfa.

MINI GOLF JE ODPRT VSAK DAN OD 8. URE DALJE.

MINI GOLF je razsvetljen in lahko igrate tudi zvečer.

Za obisk se priporoča restavracija JEZERO v Velenju.

ELEKTRARNA ŠOŠTANJ, komisija za kadre
razpisuje prosta delovna mesta

1. Pomočnik knjigovodje družbenega standarda

Pogoj: končana srednja ekonomska šola in 2 leti prakse.

2. Administrator

Pogoj: končana 2-letna administrativna šola in 2 leti prakse.

3. Tehnični risar

Pogoj: končana poklicna šola in 2 leti prakse.

Kandidati morajo poleg prošnje predložiti še prepis o končani strokovni šoli in kratek življenjepis.

Prošnje dostavite na naslov: Elektrarna Šošanj, do 10. avgusta 1969.

MALI OGLASI

PREKLIC

● Preklicujem deputatno karto za premog na ime: Karl Senovršnik, Prešernova 3, Velenje.

KRAMLJAMO O VZGOJI

Nagraditi otrokovo delo ali ne?

Ponovno me je vzpodbudila k razmišljanju izjava nekega očeta, ki o denarni oskrbi svojega sedemnajstletnega dekleta takole meni: »Nujno je, da ima tak otrok denar. Kako ga bo sicer znala v življenju obračati. Zaradi tega ji dam vsak mesec pet tisoč dinarjev. Pa naj z njimi gospodari, kakor hoče.« In Mirjana res dobi vsak mesec določeno vsoto in jo uporabi, za kar hoče. Seveda tu niso zajete šolske potrebščine in vse drugo, kar za vsak dan za Mirjano mora biti.

Zdi se, da je taka oskrba otrok z denarjem še najlažja in se z njo starši za ves mesec odkrižajo nadlegovanja otrok. Neverjetno čudno pa je, da mnogi starši prav denarja ne izrabijo za danes razmeroma pomembno vzgojno sredstvo!

Milan sedi v drugi gimnaziji. Starši zaradi njega prenekatero noč niso spali. Razrednik jih je vedno obveščal le o neuspehih. Družina je bila gmotno dobro situirana. Tudi instrukcije niso dosti zalegle. Soseda je zaradi denarnega nagrajevanja namignila, pa so Milanovi starši le poskusili. Za vsako trojko so mu priznali pet dinarjev, za vsako štirko deset dinarjev. Prvi trud in prvi uspeh ob trojki je vzpodbodel Milana in v nekaj mesecih se je uspeh drugošolca močno izboljšal. Milan je zasluženi denar obrnil za ples, vstopnico za kino in gledališče in tu in tam še za kako sladkarijo.

Rekli boste: kako se bodo učili tam, kjer starši z mesečnim zaslužkom komaj vzdržujejo družino. Popolnoma jasno je, da vsaka družina razdeljuje svojo blagajno po svoje. Taka bo svojemu otroku, če je take denarne vzpodbude potreben, namenila manj. Z denarnim nagrajevanjem smo pri Milanu dosegli dvoje: motivirali smo njegovo učenje in ga hkrati naučili, da je denar vrednost in si ga je treba zaslužiti. Tak denar ni vstran vržen. Neprimerno več je, saj je bogato naložen in premišljeno oddan.

Petrovi starši dajo svojemu tretješolcu, ki obiskuje srednjo tehniško šolo, vsak mesec sedemdeset dinarjev. Ko so mu prvič dali denar, je bil prijetno presenečen. In ker so mu obljubili, da mu bodo toliko denarja dali vsakega prvega v mesecu, je po nekajkratni nezasluženi plači denar že kar zahteval, če je oče slučajno pozabil na obljubo.

Milan pa je vsak mesec kolebal. Januarja je bilo več kot februarja.

Kakor je pač delal!

Danes v sodobni vzgoji prezremo toliko imenitnih sredstev. Še pred desetimi leti si več smo se spraševali, ali naj otroku sploh denar zaupamo. Žal se materialna zavest vse bolj vsesava tudi v psiho otroka. Sicer pa, zakaj ne bi priznali otroku njegovega dela? Če smo dovolj spretni, bomo znali otroku, čeprav pubertetniku, pametno svetovati, kam naj vloži prisluženi denar. Zanj so dolgoročnejši namigi že umestni. Sicer pa vemo, da bi mestni otrok dal zadnji dinar za vstopnico za film ali pa za gramofonsko ploščo. In vendar smo neprimerno srečnejši, če ima otrok bogato kolekcijo plošč in jih v prostem času posluša, kot pa, da bi bil lenuh in bi kljub temu izsiljeval denar za plošče ali pa bi redne mesečne denarce brez truda prejel, si zanje kupil plošče in ob njih puhal v zrak goste oblake dima.

Nikoli ni prepozno, preizkusiti nekaj, kar se zdi, da bi bilo pametno. V marsikateri družini tudi z denarjem tratijo. V svoji komoditeti se otroki najlažje iznebijo z mesečnimi višjimi in nižjimi zneski. Obtem se na vse drugo požvižgajo. Tudi na čas, ki bi ga morala fant in dekle preživeti ob knjigi. Ali se potem čudimo, da se med mladimi tu in tam zgodi nekaj, česar ne moremo razumeti?

Poiskusite tudi vi in dovolite vašemu otroku, da si bo denar prislužil. Verjemite mi, da ga bo tako znal bolje ceniti.

V

POROKE

— Jožef KRIVEC, roj. 1942, rudar iz Velenja, Tomšičeva c. št. 28 in Danica JELEN, roj. 1951, delavka iz Velenja, Jenkova c. št. 9;

— Alojz LAZAR, roj. 1947, trgovski pomočnik iz Ormoža, Zigrova št. 12 in Olga KONČIČ, roj. 1951, delavka iz Velenja, Jenkova c. št. 1;

— Boris BOŽIČ, roj. 1947, rudar iz Pake pri Velenju št. 71 in Ema HRIBERŠEK, roj. 1950, delavka iz Pake pri Velenju št. 71;

— Janez PRAZNIK, roj. 1944, rudar iz Velenja, Tomšičeva c. št. 27 in Elizabeta PLESNIK, roj. 1949, gospodinja iz Velenja, Kersnikova c. št. 5;

— Bogomir VIDMAR, roj. 1939, gradbeni tehnik iz Ljubna št. 114 in Vladislava PIRC, roj. 1947, ekonomski tehnik iz Pake pri Velenju št. 11;

— Mirko SIMONISEK, roj. 1943, rudar iz Velenja, Celjska c. št. 3 in Stefka KOTNIK, roj. 1949, delavka iz Velenja, Celjska c. št. 3;

— Emil SALMIČ, roj. 1946, elektrotehnik iz Velenja, Jurčičeva c. št. 1 in Kristina SITER, roj. 1950, delavka iz Velenja, Šlandrova c. št. 20;

— Martin PUNGERTNIK, roj. 1943, kmetovalec iz Raven št. 66 in Marija GRUDNIK, roj. 1940, kmetovalka iz Šmiklavža št. 25;

— Stanislav GRUDNIK, roj. 1938, delavec iz Šmiklavža št. 25 in Karlina PUNGERTNIK, roj. 1950, kmetovalka iz Raven št. 66;

— Emil GLASENČNIK, roj. 1946, delavec iz Skorna št. 5 in Marija Magdalena GRABNER, roj. 1948, gospodinja iz Skorna št. 5;

— Janez ŠKET, roj. 1944, zavirač iz Paške vasi št. 12 in Stanislava IRMAN, roj. 1949, delavka iz Gavc št. 55/a.

NOVOPOROČENCEM ISKRENO ČESTITAMO!

SMRTI

— Marija PLATOVŠEK, gospodinja iz Podkraja pri Velenju št. 42, stara 69 let;

— Mihael POVH, delavec iz Saleka št. 13, star 59 let;

— Mihaela Ivanka KORTNIK, gospodinja iz Pesja št. 105, stara 47 let;

— Pavla KVARTIČ, gospodinja iz Škal št. 111, stara 63 let;

— Nenad GOJEVIĆ, otrok iz Velenja, Prešernova c. št. 8, star 14 mesecev;

— Apolonija OCEPEK, gospodinja iz Skal št. 112, stara 77 let;

— Jožek BANOVŠEK, učenec osemletke iz Šilove št. 28, star 14 let;

— Zofija LESJAK, družinska upokojenka iz Dravograda, Trg 4. julija št. 37, stara 92 let;

— Jožefa LAPORNIK, družinska upokojenka iz Saleka št. 32, stara 82 let;

— Alojz KOZOLE, invalidski upokojenec iz Šmatevža št. 27, star 63 let;

— Franc KOSENINA, upokojenec iz Topolšice št. 122, star 70 let;

— Jozefa LIHTENEKAR, soc. podpiranka iz Lokovice št. 92, stara 83 let;

— Franc KEŠPRET, inv. upokojenec iz Lokovice št. 89, star 48 let;

— Janez DOBNIK, kmetovalec iz Lokovice št. 29, star 69 let;

— Marija KRIVEC, gospodinja iz Topolšice št. 85, stara 77 let;

— Jože PUSTOSLEMŠEK, inv. upokojenec iz Krnice št. 49, star 44 let;

— Franc ESIH, upokojenec iz Srževice št. 22, star 64 let;

— Antonija BOŽIČEK, upokojenka iz Šoštanja, Levstikova 2, stara 82 let;

— Alojzij DREV, kmetovalec iz Lokovice št. 84, star 59 let;

— Franc ZALJUBERŠEK, upokojenec iz Šoštanja, Koroška 17, star 67 let.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše ljube žene, mame, stare mame in sestre

APOLONIJE OCEPEK

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje. Hvala vsem, ki so z nami sočustvovali in nam ustno ali pismeno izrekli sožalje. Posebna hvala dr. Gams Zdenku, vsem sostanovalcem, ki so nam ob težkih trenutkih kakorkoli pomagali in nam stali ob strani, ter rudarski godbi.

Vsem iskrena hvala!

Neutolažljivi: mož Matija, hčerki Angela in Tončka z družino, sinova Matija in Stane z družino.